

Dr. Marczell Mihály:

„VALLÁSOS FÉLÓRÁK”:

Otthoni nevelői kézikönyv bőséges vázlata (elsősorban fiúk számára;
1957)

II. gimnáziumi osztály

Általános cím: **„A térdhajtók iskolájában”**

V. sorozat: pedagógia

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

126. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Mottó: „Genuflectentes”	3
Előszó.....	3
A/ rész: Az Úr szentélyében	3
a/ A feltárló isteni Szeretet	3
1. beszéd: A kárpithasadás	3
2. beszéd: Az oltár lépcsőjénél	4
3. beszéd: A „kenyér és bor” misztériumánál.....	5
4. beszéd: A szentmisén való jelenlét	6
5. beszéd: Az áldozati Vértórium életereje.....	7
b/ A Szeretethez hasonló „emberi szeretet”	7
6. beszéd: Letérdek a Szeretet Keresztje előtt	8
7. beszéd: Lemossa bűneimet a Kereszt „csordulása”	8
8. beszéd: Kitárom lelkemet az égi Szeretet felé	9
9. beszéd: Lelkembe fogadom a lélek Eledelet.....	9
10. beszéd: Élni kezdem a földön az ember „isteni életét”	10
B/rész: A térdrehullás pillanatában.....	11
a/ A világban maradó, de annak túlzó szeretetétől elforduló ember.....	11
1. beszéd: Quid hoc ad aeternitatem?.....	11
2. beszéd: Minden lépcső – az örök élet felé... ..	11
3. beszéd: Alakítsd, hogy Istenhez vezessen!.....	12
4. beszéd: Ne imádd, hogy „istenedd” legyen!	13
5. beszéd: Szeresd, hogy átmeneti otthonod legyen!	14
b/ Az Isten felé forduló ember	14
6. beszéd: Hatalmas az Úr!.....	14
7. beszéd: Szeret az Úr!.....	15
8. beszéd: Megemel az Úr!.....	16
9. beszéd: Állandóan segít az Úr!	16
10. beszéd: Éltet az Úr!	17
C/ rész: Az alázkodás – felemelkedés.....	18
a/ Az alázkodás fokai	18
1. beszéd: „Veniam vitae”	18
2. beszéd: Oratio animae	18
3. beszéd: Sepultura vitae naturalis.....	19
4. beszéd: Önmegtagadások vállalása.....	20
5. beszéd: Ego „nihil” – Deus „omnis”	20
b/ A felemelés csodalépcsői.....	21
6. beszéd: Manus Dei	21
7. beszéd: Caritas Agni	22
8. beszéd: Caritas crucis	23
9. beszéd: Regeneratio vitae.....	23
10. beszéd: Sanctificatio animae.....	24

Mottó: „Genuflectentes”

Előszó

Itt arról volna szó: a hittanító sugárkévéjének fényvetése **alázatos térdhajtásra, készséges élet-hódolatra és égiekhez való emelkedésre** segíti az embert. Tehát: a **Credo** után oktatóként a hódolatosan fogadott **Decalogus!!** – Itt tanítandó az **Isten előtti meghódolás gyakorlata** (erkölcsi élet!!).

A/ Aki hall és Istenhez akar közeledni, az előtt feltárul az Isten **minden szeretettitka** (Lásd: Genuflectentes!). – Tanítandó tehát a **megváltó Kereszt** jellege, **liturgikus központja**, továbbá a **véres Áldozat** és az **égi Kenyér és Bor** csodaereje. – Ennek a **tudásnak eredője**: a keresztség, a bérmálás, az Oltáriszentség vétele. Élő eredője pedig: az **isteni ember** (Justinus: Apologia).

B/ És mit tesz a térdrehulló ember? Égek felé tárul imával, áldozatos étellel, várakozó szívvel, szerető lélekkel és gazdagodik az Isten kegyelmével (Reményik: „A kegyelem”). – Mindezek **előzménye**: a világtól való elfordulás, de nem **Weltflucht!!!** -Jelszó: égig érő lépcső a világ, amelyen égbe jut az ember.

C/ Az ember alázkodása – az égi kegyelmek csodás birtokbavevése. „Aki megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12). – Miben **valósuljon** az az alázkodás? Röviden: a „culpa” és „venia” alázatában, az ima tömjénszerű égbeszállásában, az áldozatos és önmegtagadó életben. Ez önmagam választotta alázatos hódolóvá tesz, és végül az ember az Isten kegyelméből élővé lesz. – És miben jelentkezik az ember **felemelése**? Az Atya gondviselő szeretetében, a Bárány áldozatában, a Kereszt megváltó jellegében, az élet újjászületésében és a lélek vég nélküli megszentelésében. – Ezekben a részekben nagyon sokat segíthet az „Ap.Csel.”, továbbá a **szentek élete**, különösen az **ifjú szentek élete**, majd azok a kis „diákregénye” (Pl.: „Tom Playfair”, „Lightfoot”...Kosztér atya: „Fulgur” stb. Sebők I.: „Az én naplóm”, Dickens: „A karácsonyi ének”, Burnette: „A kis Lord”, régi „Zászlónk” elbeszélései stb.stb.). **Beleolvasztandók** az egyház **imái**, a **szentmise szövegei**, a **perikópák** erkölcsi értelmezései, az egyház **litániái** (ima), áldozás stb. – Ezek **megvilágítva** lépjenek a diáktestvér elé!

* *

A/ rész: Az Úr szentélyében

Tárgya ennek a résznek: miket lát és miket értékesít a szentélybe bebocsátott ember?...

a/ A feltároló isteni Szeretet

Jelszó: lássatok isteni szemmel és éljetez isteni kegyelemmel!

1. beszéd: A kárpithasadás

Bev.: A katekumenek iskolájában **csak** a felajánlásig jelenhettek meg a hitújjoncok. Mégpedig azért, mert az „igazi isteni titok” még zárt volt előttük. – Mikor azonban az első **bűnbánat** és **megtisztulás** meghajtotta térdüket, akkor beléphettek abba az égi csodát feltáró világba, ahol hódolatok hódolatával, imádkozó imádsággal tisztelhatték az ég Urának feléjük áradó szeretetét. – És a mi életünkben van-e ilyen **kárpithasadás**?

1. Lehetséges olyan formában, hogy megvilágosodik lelkünk előtt Isten szeretete.

A mi életünk alaphangja: **igazsággyűjtés és életfejlődés.**

a) **gyűjtés** sokoldalú (nyelvtan, történelem, természettudomány, matematika stb. stb.) területén mozog. **Részleges** ismereteket ad (Pl.: Athénebaglya...). – De kérdés: mi **fogja egybe** a sok szerteeső részletet? Csak egyvalóság: az Isten, Aki mindennek Ura, indítója és célbafojtatója. Ezért fenséges az az ismeret, amely erre tanít.

b) A **fejlődés** az erők felszívása és a meglévő tehetségek virágba szökkenése útján megy végbe. – **Többek** leszünk a gyűjtés útján és **szébbé** bontakozunk a fejlődés során (Pl.: az „évelők” bontakozása...). – De ez a vonal is akkor leszen igazán magasba ívelő, ha az égi Atya szeretetét érezve a **Hozzá hasonulás** vonalán halad és bontakozik az élet. Lám! Akkor látom tárultan az **élet kárpitját**, ha észle-

lem mögötte az engem szerető égi Atyakitáruló karját!

2. De lehetséges és szükséges olyan formában, hogy feltáruljon előttünk lélekszentélyünk igazi képe.

A nagymindenség az Úr szeretetének teremtő kitárulása. **Én**, az ember, az „Isten képe” pedig a szerető Atya földi gyermeke vagyok. – De ez az **ontológiai** megállapítás csak **általános tétel**. Részleges valóságot akkor mutat, ha **belsőmben** is láthatom, hogy **valóban az Isten fiának életét élem**. „Amint kívánczik a szarvas a forrás vízéhez, úgy kívánczik lelkem tehozzád, Istenem! (Zsolt. 41,2).

a) Ez az élet legyen – Isten előtt hódoló. Itt az Úr törvényeinek hódolatosát kell keresni. Legyen jelszavunk: „Hadd járjanak veled jöttödben-mentedben,örködjének fölötted, mikor alszol, és velük csevegj, mikor felébredsz!”(Péld. 6,22); „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, a fegyelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,23).

b) Ez az élet legyen – erényvirágokba szökkenő. Itt a természetes életerényeket kell magunkban feltalálnunk. Álljon életünkre ez a szöveg: „Akkor az értelmesek ragyogni fognak, mint az égboltozat fénye, s akik igazságra oktattak sokakat, tündökölnék örökkön-örökké, miként a csillagok” (Dán. 12,3).

c) Végül ez az élet legyen: isteni természet hordozója. Olvasd csak: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránkárasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). Legyen olyan, amelyre áll ez a szöveg: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). És legyen olyan, amely várhatja ezt az ígéretet: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Végezetül ismételjük meg a **kárpithasadás** példáját. A „nagyvilágot”, a „kisvilágot” és az Isten történelmi hozzánk ereszkedési világát (Oeconomia salutis!) is elzárja a „kárpit”. Most nyiladoz-zék előttünk. Legyünk tehát tisztábban látók és szentebbül élők!

2. beszéd: Az oltár lépcsőjénél

Bev.: A templom szentély-kárpitja meghasad, és élénk tárul az Úr szentélyének csodálatos világa. Oltár a központ és rajta mutatattik be a megismételt „újszövetségi Áldozat”. „Ez az én testem, mely értetek adatik... Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – A központban magaslik a **Kereszt**, amelynek megváltó Áldozata az emberiség üdvössége. – Mit látok én is, aki a – tanítások hallása után – az Úr szentélyébe lépek?...

1. Megdicsőülten látom a Keresztet.

A katekumenek tanításának alaphangja ez volt: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Ennek az alaphangnak előcsendítése így szólt: „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhok leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7). – A későbbi történelem pedig előkészítette azt az életet, amelyről így szól Ker. szt. János: „Mikor látta, hogy Jézus közeledik, így szólt: „Nézzétek, az Isten Báránya!” (Jn 1,36). Ennek az áldozatnak beteljesülését így zárja az evangélista: „Amint Jézus az ecetet megízlelte, így szólt: „Beteljesedett!” (Jn 19,30). – De az oltár lépcsőjéhez érkező ember hogyan látja a megváltás Keresztjét?

a) **Gyertyafények** világában... Ez már a **külső** megdicsőülés jele. Idézd eszedbe az apostol szavát, amely szerint **többféleképpen** tűnik fel a Kereszt: „A kereszt hirdetése ugyan oktalanság azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Isten ereje” (1Kor. 1,18). Épp azért az oltáron lobogó gyertyafény erre a megdicsőülésre figyelmeztessen bennünket. – (Értelmezendő: a kereszthalál után **sötétség** borult a világra, a mostani áldozatbemutatásnál **fény** szóródik az oltárra!)

b) „**Lélektüzek**” fényözönében... Ez már azt jelenti, hogy fényben úszó emberlelkek vesznek körül az Úr áldozati oltárát. – Épp azért ti is olyanná tegyétek lelketeket, hogy reátok is álljon az az isteni ige: „...az igazak felvillannak, és olyanok, mint a szikra, mely a nádasban tovarapószik” (Bölcs.3,7).

c) Az **égi Atya** biztosította **örök dicsőségben**... Ez már a harmadik fényözön, amely körülveszi az égi Mestert. De ez mindennél több és az Úrmegváltó diadalának dicsősége. Ezt lehet kielemezni ebből a szent szövegből is: „Ő azonban örökre megmarad és papsága örökké tart. Ezért is üdvözítheti mindörökre azokat, akik általa járulnak Isten elé, mert mindenkor él, hogy közbenjárjon értünk” (Zsid. 7,24-25). – Igaz ez a mondás: **crux – lux vitae**.

2. Hogy Magához emelje megváltott lelkemet.

Figyeljük csak a Kereszten függő Mestert. A **szenvedés története** azt mutatja, hogy valóra váltotta ezt az igét: „Közel volt már húsvét ünnepe. Jézus tudta, hogy eljött az óra, amikor a világból vissza kell térnie az Atyához. Ekkor adta övének, akiket szeretett és a világban hagyott, szeretetének legnagyobb jelét” (Jn 13,1). Majd azt is olvassuk, hogy imígyen imádkozott: „Atyám, bocsáss meg nekik, nem tudják mit tesznek” (Lk 23,24). – Sőt azt is halljuk, hogy égi kaput nyit a Hozzá forduló latornak: „Bizony mondom neked: ma velem leszel a paradicsomban” (Lk 23,43). – Végül azt is tudjuk, hogy halála után a százados és a nép nagy része Feléje fordult: „Ez az ember valóban igaz volt. Az egész tömeg, amely ott volt a jelenetnél és szemtanúja volt a történeteknek, mellét verve ment haza” (Lk 23,47-48). – És hogyan fordul **most** felém a Megváltó Keresztje?

a) **Kitárt karokkal** feszül felém a Mester. A „kartárlás” várakozást és készséges fogadást biztosít. – Lehet ez a bűnös várása... Ekkor értéke: a megbocsátás kegyelme. „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és megvagytok terhelve: én felüdítlek titeket” (Mt 11,28). – Lehet ez az igaz fogadása. És ekkor ez az ember megdicsőülése. Mindkét eset: üdvözítő életdiadal.

b) Hogy **lelkéhez zárja** lelkem a Megváltó. Ennek módja kettős. Egyiktárgyi, a másik alanyi. – **Tárgyilag** az áldozat megismétlésével zár Magához a Mester: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – **Alanyilag** pedig az áldozatból fakadó kegyelemmel, éltető erejével emeli, nemesíti, isteniesíti életemet az égi Üdvözítő: „Valahányszor ugyanis e kenyérből esztek, s ekehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön” (1Kor. 11,26).

Bef.: Alig lehetne szebb befejezést találni, mint a „Szeretet szentjének”, Szt. Ferencnek **stigmatizációját**. Az isteni Szeretet **önmagát** adta, az emberi szeretet maximuma a **stigmatizáció** szent kegyét vette... A Szeretet Áldozata – a szeretet maximuma jeléül- a szent stigmákat adta!

3. beszéd: A „kenyér és bor” misztériumánál

Bev.: A kárpitnyitás után a „**szent misztérium**” is megvilágosodik az ember előtt. – Nemcsak ima és isteni ige hangzik, hanem **áldozatbemutatás** megy végbe a „szentek szentjében”. – A valóság az, amit a Mester végzett az Írás ilyen szövege szerint: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörtte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre. Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19-20). – Megismétlődik tehát vérnélkülien a véres áldozat minden átváltoztatáskor a szentmisében, hogy ennek gyümölcsseiben részesedjék az eget vágó zarándoktómeg. – Mi is megy itt végbe **reám** vonatkozólag?

1. Az égi Áldozat gyümölcsét veszem.

Az Áldozat – az Uré, a gyümölcs – az emberiségé. Mint az Áldozat jelenlévője, ennek a kegyelemnek élvezője vagyok.

a) Az Áldozatban részesülök. Annyit jelent: értem mutatattik be a megismétlődő Áldozat. – Az **emberiségért** csordult a Szent Vér a Golgotán. Ez az egyetemes Áldozat jellege. Erről így beszél Szt. Péter: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drágavére. Őt (Isten) ugyan a világ teremtése előtt kijelölte, de előttetek csak a végső időben nyilvánította ki” (1Pét. 1,18-20). – **Értem** mutatattik be a oltáron. Az Egyházam tanítása „sacrificium propitiatorius”-nak mondja. Tehát az én életeleséseimnek is megemelője és újjáteremtője.

b) Az Áldozat gyümölcsseiből erőt meríték. Gyenge az ember, ha nem áll mellette az Isten. „Erős várunk az Isten!” – Lélekerőnk, vég nélküli erőnk az Isten. – Látható jellel erősítsem magamat. Ez a Szent Kenyér és Bor vételének égi ajándéka. Az az ajándékvétel, amelynek gyümölcséről így szól a Mester: „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,55-56). – Kegyelemi erővel gazdagítom lelkemet. Ez pedig a természetfeletti isteni természet vétele. Erről beszél így az apostol: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – Ez a kegyelem minden – lélekben – elérhetőre képesít!

2. Hogy életemet istenivé nemesítsem.

Az Úr szentélye – az emberi lélek legszentebb otthona. Jól írta egyik jelesünk (Vass J.): „a templom az Isten háza, de egyúttal ember háza” (ennél a mondatnál megállt a tolla... Lepihent és reggelre halott volt!). A templom **ember háza is** valóban és **átalakítja** az embert. Igen! Igen! A templom ilyen „hely”...

a) „**Természetes emberré**” nemesít, mert az isteni törvények tiszteletére nevel. Az ember kibontakozásának ez az első lépcsője. Keresztény és pogány megsejti a lélek mélyén. „Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,20). Mégpedig azért, mert ezeket a törvényeket – jórészt – a természetbe véste az Isten. „Ezért, amennyiben rajtam áll, készen vagyok, hogy nektek, rómaiaknak is hirdessem az evangéliumot” (Róm. 1,15). A keresztény erkölcstan is ezt tanítja: per naturalia – ad supernaturalia. Majd ezt: gratia non destruit, sed elevat naturam.

b) „**Isteni emberré**” emel, mert az isteni Szeretet befogadására méltat. Eza megemelés az emberi élet legmagasabb fokú megdicsőítése. Az egész lényege: isteni természetet veszünk magunkra. – Ezt **nem igényelheti** az ember, mert **természetfeletti**... Még vágyai sem juthatnak oda, ahová nem emelte az Istenadta természet (Pl.: az élettelen, vagy szellemtelen csillagvilág nem igényelheti a természetével nem egyező szellemi életet...). – De az Atya szeretetéből az ember ezt is **veheti** és **veszi**... Ez a megváltás kegye, amelyet így jellemez az apostol: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). Ismétlendő idézet, hiszen ez az az élet, amelyet **valóra váltanak** azok a **szenetek**, akik a kegyelem teljességében kiemelkedő életet élnek (Szent Szűz és a szentek élete...).

Bef.: Az „isteni Áldozat” ég felé táruló felajánlás és földi ember felé hajló kegyelem árasztás!

4. beszéd: A szentmisén való jelenlét

Bev.: A Didache XIII. fejezetével lehetne kezdeni ezt az előadást. Mégpedig így: olvasd fel a szentmiséről szóló szöveget és magyarázd meg, hogy **milyen lélekkel** vettek részt rajta az Ősegyház hívei. Kiemelendő: **bűnbánatot** tartottak és azután a **Szent Kenyeret és Bort** vették. De: térden állva! Ezért voltak ezek „**genuflectentes**”. – Kérdezzük csak: milyen a mi jelenlétünk?

1. Praesentia physica?...

Aki elmegy a templomba és ott marad a szentmisén, az elmondhatja, hogy **jelen volt**. De **csak** látólag tesz eleget az Egyház törvényének! Ez a jelenlét olyan, mint a padok, a szószék és szobrok jelenléte...

a) **Jelen van** az ember... Teste és lelke, de csak **helyrajzilag**. Gondold csak el: **ez a jelenlét** tárul elénk az utolsó vacsora leírásánál? Olvasd csak el János 17. és Lukács 22. fejezetét! A **Mester lelkületét** tárja elénk az első szöveg, és a Mester s **tanítványok érzületét** mutatja a második szöveg.

b) **Előtte pereg le** az áldozati cselekmény, de csak **filmszerűen**. – Sőt esetleg úgy, hogy még a **sorrendre sem figyel** a „jelenlévő”. Ő „jelen van”, de nélküle és érdeklődésén kívül pereg alá az Áldozat bemutatása. – Vagy csak úgy, hogy a **csengetésre** figyel az üldögélő. Szinte azt mondanám: a csengő zaja **hozza vissza** szertefutó gondolataiból... Nem is említve azt, hogy **másmindenre** figyel... (Pl.: jelenlévők jövőse-menése, esetleg személye... **csak** a zene... **csak** az ének **dallama**...).

2. Praesentia psychico-metaphysica?...

Ennek jelentése: lelki és természetfeletti jelenlét! Ez a jelenlét azután az Egyház igényelte jelenlét! Ezt kellene gyakorolnunk.

a) De mi ennek **belső tartalma**? Több mozzanatban tárul ez elénk. A hit szemével való látás... Azért jöjj a templomba, hogy hittel áldott szemekkel **lásd** az ismételt **Áldozatot**. – A hódolat lelkével való térdrehullás... Azért jöjj a szentmisére, hogy **áldd** a tégedet szerető és áldozatos Mestert. – A részesedés kegyelmét vágyakozó áhítozás... Azért jöjj a templomba, hogy az Úr kegyelmét vedd az Áldozatból.

b) Mi ennek **gyakorlati eszköze**? Alapelv: **kísérése** az egész liturgiának, szent történésnek (liturgikus szentmisék!). És ennek eredménye? Ez oda fűz az eseményhez. Ebben sok az imádkozó odakapcsolódás. Gondolj csak a Keresztáldozatra és kísérd figyelemmel a szentmise főbb részeit, azonnal észreveszed, hogy **részese** vagy az Áldozatnak! – Az odafűződést azután segíti az **imakönyv** (miseszöveg mondása, missale használása, „liturgikus” mise figyelmes hallgatása!). – További segítő: az **ének**, a **ministrálás**. – (Mindez fejtegethető és így a valóságos bekapcsolódás szorgalmazható)

Bef.: Befejezésül tartsunk kis „lelkiismeret-vizsgálatot”! A kérdés ez legyen: **hogyan vagyok én jelen** a kötelező, vagy ájtatosságból látogatott szentmisén? De a kérdés az „**én**”-en legyen!! Ne másokat ítéljünk el, hanem magunkat vizsgáljuk!! – Végül értelmezzük: azért parancsolja súlyos felelősséggel a vasár- és ünnepnapi misehallgatást az Egyház, mert részesévé akar tenni az Áldozat kegyelmének!

5. beszéd: Az áldozati Vérfolyam életereje

Bev.: Az Oltáriszentség hittitka: a **Mester** áldozatszerű **jelenléte** és jelenlétéből fakadó **isteni természet átsugárzása**. Tehát van ebben a dogmatikai **kinyilatkoztatás** és van ebben az erkölcsi **át-nemesítés** valóságából. Mindkettőt fenségesen tükrözi vissza **Wagner** zeneművészete, amikor a „Parsifal”-ban himnuszt énekel a szent Grál hordozta isteni vérről és a tiszta lovagokat vég nélküli étellel éltető erejéről. – Hogyan értelmezendő ez a misztérium?

1. A csorduló Szent Vér a tisztító folyam.

Ez a Vér a Kereszten csordult, de már az Ószövetség előfutalmazásában megnyilvánult. Olvasd csak: „Valóban a mi betegségeinket ő hordozta, s a mi fájdalmainkat ő viselte; és mi őt szinte bélpoklosnak tekintettük... Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhok leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,4 és 7). A Kereszten csordulás csodás jellegéről pedig így beszél az apostol: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – Ez a csodás hatás indítja és vonzza magához az embert.

a) **Azért térdel** a Kereszt tövében az ember. – Van ebben **hálaadás** a megváltás **egyetemes** kegyelméért. Van ebben **hálaadás** az **egyéni** megváltásvalóságáért. – És van ebben **könyörgő imádság** a fejlődő élet isteniesítéséért.

b) Mert alapján **engesztelést adott** az ég Urának az **Istenember**. Az áldozat tehát az Égnek szól, csak hatása csordul az ember felé... Hogyan kell ezt értelmezni? Ember az „elesett élet állapotának” szenvedője (eredendő bűn). Az Istenember az elesettség állapotából való felemelés Áldozata. Mindkét igazságot így fogja egybe az apostol: „Amint ugyanis Ádámban mindnyájan meghalnak, úgy Krisztusban mindnyájan életre kelnek” (1Kor. 15,22). Az engesztelő Áldozat pedig **maga** a Megváltó. Ismételjük az apostol szavát: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drágavére” (1Pét. 1,18-19).

2. De az áldozatos Mester szerető lelke – a tisztító hatalom.

A Keresztről csorduló Szent Vér misztériuma és megváltó jellege a Mester isteni áldozatos **szeretetéséből** fakad. Óvakodj a **teljes** és **kizárólagos** vérontás látásától! Az áldozatos **léleknek** a vérontásig és így a **halálig való odaadó szeretete** a döntő tényező.

a) A vért a szív hajtja... Még az emberéletben is a **szív** a motor és a véreleterőt adó szállító folyam. A szív rezonál a jóra és a rosszra, azután a lélekindítása nyomán ütemezi a vér sodrását. A vér tehát eszköz, melyet a szív ereje taszít. Az isteni Mester életét is a Szív indítja...

b) A szívet a szeretet indítja. – Ámde a szív nem önállóan tevékenykedő, **a szívet a lélek hajtja, a lelket pedig a szeretet lükteti**. Ez az általános emberi élet folyamata. A Mester Szent Szívet az isteni Szeretet tüzesíti és így a Szent Vérek csordítója az isteni Szeretet.

c) A Szeretet pedig az embert az Istenhez vonzza. – Itt már a reánk való hatása értelmezendő. Az áldozatos szeretet Istenhez vezet. Akár a bűnök átvállalásának feltárásával: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze...” (Iz. 53,5). Akár a bűnbocsánat közlésével: „Ez az a szövetség, melyet ama napok után kötök velük, mondja az Úr: szívükbe öntöm törvényeimet és elméjükbe vésem, bűneikre és törvényszegésükre többé nem emlékezem. Ahol pedig ezek bocsánatot nyertek, nincs többé bűnért való áldozat” (Zsid. 10,16-19). „Irgalmas leszek bűneikkel szemben s vétkükre többé nem emlékezem” (Zsid. 8,12). Akár az újszövetségi kapcsolat felvételével: „Íme napok jönnek, úgymond az Úr, és új szövetségre lépek Izrael házával és Júda házával” (Jer. 31,31), „Istenük leszek, és ők népemmé lesznek” (Zsid. 8,10).

Bef.: Íme! Ilyenformán tűnik elénk Krisztus Vérenek életét emelő ereje. Épp ezért hódolatos szeretettel legyünk a szent Grál serlegének hörpintői...

b/ A Szeretethez hasonlító „emberi szeretet”

Ez az **alcsoport** arra törekedjék, hogy a Szeretet Urának felénk áradó **kegyét lélekszeretettel vizsnozza** a földi zarándok! Tehát: legyen alázkodva **térdre hulló**, hogy legyen égi Szeretetből az **Úrhoz emelkedő**. – Lássuk most ezeket.

6. beszéd: Letérdelek a Szeretet Keresztje előtt

Bev.. A katolikus hívek jámbor szokása, hogy az útkeresztvezésekhez keresztet állítanak. Mintegy azt hirdeti a kereszt. Itt megpihenhetsz és pihenés után a **jó ösvényen** folytasd utadat. – Persze mindez jelképesen is magyarázható és az **ember életútjára** értelmezhető.

1. Megpihenek – a Szent Kereszt tövében.

Az ember életútja fárasztó és nehéz. Nemcsak az „életterhek” (eredendő bűn státusa) miatt, hanem azért is, mert **óriásnak** teremtett bennünket az ég Ura. Olyan óriásokká, akik bontakozó és lendületes erővel érik el életük végső célját.

a) Itt-ott elesik, vagy elgyengül az ember. – Bűnök az első állomásai. – Lélekfáradtságok, ellankadások a második állomásai...

b) De mindig felemel az áldozatos Kereszt éltető kegyelemforrása. – A Szeretet diadala a Kereszt. Ezért bizakodunk bűnbocsátó erejében. – A Szeretettől merít az ember. Ezért erősödünk a Kereszt tövétől való távozáskor. – A Mester szava állandóan ezt hangoztatja: „Kérjétek és adnak nektek, keresztetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak (Mt 7,7). – Az igazi Szeretettnek pedig élőjele a Kereszt. – Ezért fordul annyi ember a Kereszt felé: „a Keresztfához megyek, mert máshol nem lelhetek nyugalmat lelkenek...” Hiszen imádságunk **kezdeté** és életútjaink **térőjének** szent jele is a **Kereszt**.

2. Hogy utána helyes ösvényen járjam életutamat.

Az élet megemlése, vagy megerősítése nemcsak a múlt gyarlóságainak törlése érdekében történik... A főcél: az új életfakadás virágba szökkenése.

a) A Kereszt az élet tavaszának fakadását hozza. – Lábánál születnek meg a jó elhatározások (elég-tétel végzésére is odasietünk). A Szeretet áldozatából fakadnak az életet fejlesztő kegyelmi áramlások. Belőle merítjük áldozatos jövőnk erőit.

b) De a Kereszt az „éltető nyár” erő sugárainak közlője is. Mégpedig azért, mert a **meleg szeretet** juttatja lelkünkbe. Meleg szeretet tüzét sugározza a lélek felé. A melegség pedig **életet fakasztó erő**. – Szeretettel fokozza az előretörő ember erőfeszítéseit. Mégpedig úgy, hogy a szeretet **állandó melege állandónövekedésben** tartja a lélek erény zsengéit.

Bef.: Így értjük, hogy miért **központja** lelki életünknek a Kereszt és miért állítja az életút széleire a jámbor hívó a keresztfát...

7. beszéd: Lemossa bűneimet a Kereszt „csordulása”

Bev.: De a „**pihenés**” és a „**helyes útválasztás**” miképpen megy végbe? Ennek a folyamatnak **állomásai** vannak. Gondolj csak Ker. Szt. János tanítására, amely az életfordulat **két** nagy állomásáról szól. Ezekben a **bűnbánatot** ajánlja: „Teremjétek hát a bűnbánat méltó gyümölcsét!” (Mt 3,8).

Ez a prelúdium. Majd a **keresztségi tisztulást** hirdeti: „Én a bűnbánat jeléül csaj vízzel keresztellek titeket. De az, aki utánam jön, hatalmasabb nálam... Ő Szentlélekkel és tüsszel fog megkeresztelni titeket” (Mt 3,11). Ez a **beteljesedés**. – Hogyan megy ez végbe az én életemben?

1. Bűneim tudatában a Keresztfá alá térdelek.

Lélekben hasonlítsam össze a „jó és gonosz tudás fáját” és az áldozat Keresztfáját. Egyik az elseség szülője, a másik az újjászületés anyja. – Micsoda tehát a térdre hullás?

a) Ez lélek meghajlása. **Hódolat** jele és **kérés** eszközlése. – **Hódolok** az élő Áldozat előtt. Mégpedig azért, mert az emberiség Megváltója az én lelkem Megváltója is. – **Kérek** az élő Áldozattól. Mégpedig bűneim bocsánatát és jövőletemet erőssé tevő kegyelmi áramlást. – Ha pedig éltem a bűnnek, akkor a jövőben éljek az erénynek (Pl.: a megtérő emberek sorozata...).

b) Ennek eredménye: a Keresztnak hozzám hajlása. Figyeld csak meg, ember, minden ember azt akarja – pogány és keresztény egyaránt –, hogy az egek áldása szálljon a lelkébe. A jót akaró hindu a Gangesz vizéből várja az „istenek” tisztító erejét, a megváltott ember pedig a Megváltó szeretetéből veszi az ég Urának megbocsátó és erősítő kegyelmét. – Bízatom benne, hogy helyes utat jár az, aki ezeket az állomásokat járja, mert maga a Mester is ezt hirdeti: „Minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a rossz fa pedig rossz gyümölcsöt” (Mt 7,17).

2. Hogy csorduló Vér mossa meg lelkemet.

Kezddhetem ezt a részt Gárdonyi „Fehér lovagok” c. elbeszélésével. Csak a könnyek tisztítják a „fehér köntös föltját”, mert ezek ereje: Krisztus Szent Véréből táplálkoznak. Majd azután így folytat-

ható az előadás: A Kereszt mindig **mint Áldozat** álljon előttünk. Mégpedig a **Szeretet Áldozata**. Eből vezetendő le, hogy az Áldozat Szent Vére az emberlélek tisztulásának bére.

a) A Szeretet maximuma – az életáldozat. Nagyobbat ugyanis nem adhat az ember, mint az életét! – Az **Isten-szeretet** jelei voltak a **régi áldozatok**. Lemond az ember javairól, hogy kifejezze szeretetét az Istennel szemben (állatáldozat, boráldozat stb.)... Az **igazi szeretetnek** teljes jelzése: **feláldozza magát a Mester**, hogy élete áldozattá legyen: az „újjászületendő ember” boldog életének alapja.

b) Ezért várom a Keresztől az én lelkem megújódását. – Letörli a Szent Vér az én bűneimet. Úgy, mint a jobb latorét: „Bizony mondom neked: ma velem leszel a paradicsomban” (Lk 23,43). – Életre, természetfeletti életre zsendíti előretörni akaró lelkemet. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4). Így leszek: filius regeneratus – per cruce[m] Christi.

Bef.: És ha most azt kérdeznék, hogy miképpen megy végbe mindez a **mi életünkben**, akkor az legyen a felelet: a **szentgyónás szentségének felvételében!** Ebben megvan a kettős nagy állomás. Magunk részéről ott van az **alázkodó bűnvallomás**, és Krisztus részéről felénk áramlik az újjászületést hozó **feloldozás**.

8. beszéd: Kitértem lelkemet az égi Szeretet felé

Bev.: A földre hulló ember alázkodása végül is egeknek szól. Mégpedig azért, hogy emeltessék az Úr közelébe a földön alázkodó szerető és kérő lelke. Sohasem szabad feledni, hogy az alázkodás – felemelkedés gyökérzete. Ezért mondja a Mester: „Mindaz, aki fölmagasztalja magát, megalázzák; aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Lk 14,11). – Kérdezzük most már, hogy megy végbe az Istent kereső lelkünkben?

1. Kitértem, hogy előkészítse az Úr otthonát.

Gondolj az emberre, mint „élő amforára”!... Kitértem. Ez a kitérés kettős vonalon történik.

a) Az első – a lélek teljes kitisztulása. Olyan tárulás, amely kiveti a múltfekélyeit és bűneit. – Bűnöknek bocsánatára kell először gondolni. – Nem lakik ottaz Isten, ahol tanyát üt a sátán. – Erényvirágok szirmainak kibontása felé tárul a lélek. Isten virágoskertje a föld, legyen tehát „Isten szentélye” az erény virágokkal pompázó lélekszentély.

b) A második – az Úr szentélyének teljes gazdagítása. Ez már kegyelemvételen indul. Gondolj Szt. Pálra: „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10). – Ez azután kegyelmi élet élésén folytatódik: „Mint az ő munkatársai (Krisztusé), figyelmeztünk titeket, hogy Isten kegyelmét ne vegyétek hiába” (2Kor. 6,1). – Ez az örök élet reményében bontakozik. „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhezik többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,35).

2. Felmagasztosul, hogy magába zárja az egek Urát.

Itt már az Isten-bírási kérdése érintendő. Kérdés: hogyan bírható az Isten?

a) Földi vonatkozásban – az **isteni természet vétele** az alap. Isten adja: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7). – Ember létté bontja. „Látjátok tehát, hogy tettek által igazul meg az ember, s nem csupán a hit által” (Jak. 2,24).

b) Az örök életotthonban az Isten színről színre látása a **birtoklás**. Ennek valósága: a közvetlen lélekszemlélet: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12). – Valójában pedig: a szeretetáramlás csodás valósulása. Jól mondja az apostol: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet. Törekedjete a szeretetre!” (1Kor. 13,13). – Végül is mind azt jelenti, hogy az ember és Isten lélekkapcsolatának gyökérzete a szeretet, amelyről ezt mondja az Írás: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Bef.: És van-e ennek is a mi életünkben jelentkező **valósága**? – Minden ima ennek leledése és minden szentáldozás ennek valósulása. Sőt azzal is megtoldhatom: a természetfeletti kegyelemnek vétele – a léleknek mindig az Isten természetében való részesevése. – Azért **eszközeink** a szentségek is!!

9. beszéd: Lelkembe fogadom a lélek Eledeletét

Bev.: Az égi Mester jól tudta, hogy újjászületett és előretörő életünk további erőforrást igényel. Az

emberi természethez tartozik, hogy **új és új erőfelvételre** van szüksége. Olvasd csak ezt a szöveget: „Ő (Illés) felkele, evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hórebíg” (3Kir. 19,8). – Hogyan gondoskodott **látható módon** erről az Üdvözítő?

1. Ígéretével felizzítja a lélekeledel vágyát.

Az emberi természet ősi lendülettel tör az ég felé és az égnek szava, kegyelme felerősíti ezt a vágyakozást.

a) Előfutamokban így **ébresztgeti** a lélek vágyait: beszél a lélek természetfeletti üdüléséről: „Ha ismernéd Isten ajándékát és tudnád, ki mondja neked: Adj innom, inkább te kérnéd őt, és ő élővizet adna neked” (Jn 4,10). – Beszél a lélek örök életet adó eledeléről: „Én vagyok az élet kenyere...” (Jn 6,35).

b) **Ígéretben** így jelzi örök és emelő életterveit – általánosan: „Mindannak azonban, aki hisz őbenne” (Jn 1,12); majd részletesebben így nyilatkozik: az újjászületés tényeül a **keresztiséget** ígéri: „Menjetek tehát... kereszteljétek meg őket (minden népet) az Atya és Fiú és Szentlélek nevében...” (Mt 28,19). – Az örök életre való erősödés eszközeül pedig az **élet Kenyerét** ígéri: „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,55-56).

2. A megszerzés kegyelmével kielégíti és felerősíti az emberek vágyakozását.

Most az utolsó vacsorára kell gondolni. Arra, amelynek előhangját így adja meg a Mester: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). – És ennek a „vacsorának” mi az igazi tartalma?

a) **Adja** – Önmagát a Mester. Olvasd csak Lukács evangélista szövegét: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre. Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19-20). – Ha pedig hozzáfűzzük szt. Pál tanítását is, akkor világos előtted: Magát adja a Mester: „Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek, s e kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön” (1Kor. 11,26).

b) Hogy Belőle **erősítse lelkét** az ember. – Az Egyház tanítása szerint a „szüzek bora” az Úr kehelyének tartalma. – Az ember tapasztalja, hogy lélekerőnek forrása az Úr Szent Testének és Vérének vétele. – Íme! **Ígéret** és **megszerzés** biztosítja a lélek életének nemesedését.

Bef.: Mit jelent ez az isteni kegyelem? Annak az égi Szeretetnek csodáját, amely szerint titokzatos módon Maga a Mester az emberi élet éltetője, megszentelője és isteniesítője.

10. beszéd: Élni kezdem a földön az ember „isteni életét”

Bev.: Igen sokan vetik fel az emberek közül, az élet ködében zimankósan fázós lelkek, hogy **mit is kezdjek** ezen a földtekén?.. Tudtom és akaratom nélkül születtem, ködös bizonytalanságban pereg az életem... Mi tehát az én teendőm és feladatom? Még aztán hozzátehetem: biztosan megyek az öregedés útján – a temető felé... – Hát ez a **decrecendo** bizony igen-igen szomorú élettapasztalat. – De mit mutat ezzel szemben az Istenatyaság szeretet áramkörében élő ember élete?

1. Magát tökéletesítve szolgál az életben.

De ez is lépcsőzetes fejlődés. – Mik az állomásai?

a) Egyéni élettökéletesítés. Ez Isten adta feladat. Ezért mondja a Mester: „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). Ne félj attól, hogy önzővé leszel; a tökéletesedő lélek **expanzív** jellegű.

b) Más embertestvérek segítése. Lám! Erre is kiterjed a „tökéletesedő ember” feladata. A Mester szavai szerint arra kell törni: „Szeresd felebarátodat, mint önmagad” (Mk 12,31). Sőt annyira kötelező, hogy a felebarát **nem** szeretése még az Isten szeretetét is lehetlenné teszi: „Aki azt állítja: szeretem az Istent, de felebarátját gyűlöli, az hazug. Aki ugyanis nem szereti testvérét, akit lát, Istent, akit nem lát, hogyan szerethetné?” (1Jn. 4,20).

c) És mindamellét – Istenatyánk szeretete. Ez az emberi élettartalom legnagyobbja. Azért minden parancs eleje így hangzik: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. (Ez az első parancs)” (Mk 12,30). – Ezek az állomások lélektani tények. Önszereteten indul, emberszereteten tökéletesedik és Isten-szeretetbe lendül az ember lelke. – A **teljes tökéletes** életet akarja elérni az ember.

2. Tökéletes „isteni természettel” köszönt be az örök életbe.

De a földi élet előfutama az ember „teljes életének”. Annak az életnek, amelyről a Mester így szól: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

a) Ennek az életnek „isteniesítése” a földön kezdődik. – Az „isteni élet” megindulása így kezdődik: „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24). – De az „isteni élet” valósulása így történik: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek és elmeneküljete a romlottság elől, mely a bűnös kívánság által uralkodik a világon” (2Pét. 1,4). – És az „isteni élet” pergése pedig így megy végbe: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

b) Ennek az életnek teljes boldogsága az ében tökéletesedik. Mégpedig így: magammal viszem földi életem minden jó cselekedetét és ennek birtokában a szeretet kapcsolatában élem a boldog életet. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet...” (1Kor. 13,13).

Bef.: Ki lehet **csak** tehát az élet igazi dalosa? Csak az az ember, aki két dimenzióban dolgozik. – Az egek kegyelmét véve **„isteni életet”** él a földön. **Ez a horizontális élet.** Majd „istenies élete **után**” az egekben folytatja diadalmas életét. **Ez a vertikális élet.** – Így igazság ez: minden életerő az **egekből** ered, de ennek dinamikus értékesítése a földön és a mennyben valósul.

B/rész: A térdrehullás pillanatában

Itt a következő 10 beszédben arról lesz szó: hogyan fonódik a **„térdre hulló ember”** a végtelen Istenatyához? Lesz ebben a **világtól való elfordulás**, de döntő rész léssen az **Istenhez való odahajlás**. Éppen ezért **két alapsoportban** fogjuk itt is a kérdést fejtegetni.

a/ A világban maradó, de annak túlzó szeretetétől elforduló ember

Lényeges tartalom: **eszköz a világ, és cél az Isten bírása!**

1. beszéd: Quid hoc ad aeternitatem?

Bev.: A „szemszög” problémájával kezdeném. Minden úgy tűnik fel értéknek, vagy kisebb kincsnek, ahogyan, amilyen szemszögből nézem... A világ gyönyörű... De szépsége ködbe vész, ha a **vég nélküli értékek** szemszögből tekintem... Milyen színben tűnnek fel **ilyen látószög alatt** a dolgok?

1. Kevés érték léssen a világ. Félre ne értsük! **Nem szabad**, sőt egyenesen keresztény ellenes a **világ megvetése**. A világ az „Isten virágoskertje”, tehát így kezelendő!!! Olvasd csak: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31).

a) Önmagában – Isten műve. Ezért szép és dicsőséges.

b) Célját tekintve: Isten dicsősége és az ember eszköze. Ezért használandó és **csak** eszköznek tekintendő. „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28).

c) Értékét tekintve – véges, tehát mulandó. Hasonlat: szirmát hullató virág és a tél pusztító erejének alávetett teremtmény... – Mindebből az következik, hogy a magasabb rendű ember **csak** eszköznek használja azt, amit a föld kínál.

2. Mert életünk vágya a végtelen világ. Mi magunk **lényegileg** magasabb rendűek vagyunk.

a) Az öntudatos lélek hordozói vagyunk.

b) És a vég nélküli Világ, az Isten tartozékai vagyunk.

c) Sőt a Végtelen Atya szeretetéből – vég nélküli lények vagyunk. Ezért írja az Írás: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12); és ezért mondja a Mester: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

Bef.: Ez a „szemszög” **helyes** és **igaz** látásra segít. Az igaz látás pedig az Úr gondolta **életre** vezet!

2. beszéd: Minden lépcső – az örök élet felé...

Bev.: „Quo me vertam?” – ez az ember örök kérdése. De ha valaki az Isten adta kegyelemmel fel-

élesztett meglátás szerint él, az reádöbben arra, hogy az örök élet célja felé kell törnünk. – Sőt, le is lehet szögeznünk, hogy – akarva, nem akarva- mindenki erre felé halad... Egyik tudatosan és boldogan, a másik tudattalanul, de biztosan. – Mit kell tudnunk?

1. A föld a talajunk.

A „Terra bolygó” a mi hazánk. Szépséges felületét Istenatyánk díszíti virágokkal és „anyaméhét” égi Atyánk teszi gyümölcsöt és gabonát termővé.

a) A föld talaja szilárd és kemény, hogy rajta álljon házunk és taposson a lábunk.

b) A szántott, barázdás háta puha és minden magnak: feltámadást ígérő televény ágya.

c) Mélységeink mélye aranyak, gyémántnak és üde forrásnak csodavilága. – **Ezen** áll és él az ember! – Tehát **lépcsőfok** a további emelkedéshez.

2. A kultúra – a virágzó életretünk.

A lelki tehetségeink erőfeszülésével születik az emberi kultúra. Az anyagi élet fokáról a lelki élet magasabb életfokára!...

a) Az anyagi világ törvényeit leleplezi a kutató ember.

b) Az ismert törvények felhasználásával szebb világot teremt az ember.

c) A szépséges életben pedig boldogabban él az ember. – Figyelem! Itt is arra jutunk: a **kultúra talaján** bontakozik és boldogul az ember! Tehát ez is csak eszköz! **Létrafok** az emelkedettebb élet megvalósításához.

3. Isten országa – az életcélunk. Anyagi világ, lelki kultúra: **életlépcső**, amelyen az igazi életcél felé közeledünk. Ennek valósága: a Végtelen megismerése és szeretése.

a) Alakítandó a föld... Az egész világ mérhetetlen orgona, amelynek akkordja az Isten dicsérete. – De a **személyes ember** tudatos élete a Végtelennek **készséges dicsőítője**. Ezért **keresi** mindenki az Istent! Még a hitetlen is!!! – Valósításának módja: készséges hódolat és imádás. – Isteni **élet** és kivirágzás. Egyetemes cél és egyetemes kötelesség.

b) Elérendő az égben. Már ti.: a tökéletes életfokban! – A föld is eljuttat az ég Urához: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismertető” (Róm. 1,19-20). – De az ég ismerteti színről színre. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre...” (1Kor. 13,12). Sőt, az ég adja az életboldogság teljességét, az Istennel való együttélés boldogságát. „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20). Íme! Minden eszköz és **lépcső**, hogy azon haladva az Istent elérhessük.

Bef.: Az egész emberi életet „Jákob létrájához” lehet hasonlítani. Ezen jár az ember – Isten felé... De ne felejtsetd: a létrafokokat is maga építi be az emelkedni akaró ember!

3. beszéd: Alakítsd, hogy Istenhez vezessen!

Bev.: A tökéletesebb világ a **Legtökéletesebbhez** hasonlóbb. – Így: vonzóan **Arra felé** irányít. – Ez a bevezető gondolat már feladatot is állít elénk. Mégpedig azt, hogy **alakítsd tökéletesebbé a világot**, hogy vonzó erőt ébresszen benned a **Legtökéletesebb** elérésére. – De hogyan lesz tökéletesebb a világ?

1. Munkánk – a világ tökéletesítője.

A nagy világ **fejlődő adottság**, amelyet az **Isten indít el** és az **ember fejleszti** tökéletesebbé. – Lényeges gondolat: személyes Szeretet az indító és a személyes erőfeszítés (ember!) az alakító.

a) Az Isten az indító. – A lét gyökérvizsgálásához jutunk. Honnan a világ? A felelet vonala ez: az örök anyag, Ellenérv: **örök** és mindig változó?... Nem bírja az ész! Érthetetlen titok?... Du Bois Reymond, továbbá az „egzisztencializmus” filozófusainak feltevései... Ellenérv: hát akkor miért keresi az ember? Csak azt kutatja, ami természetének területe. – A Személyes Végtelen? Ez megnyugtat. Igazi alapja a véges létnek. Boldogító megoldása a végnélküli emberélet céljának.

b) Az emberi munka az alakító. – A világon semmi sem befejezett, hanem alakuló. – Maga a természet is állandóan alakul... A tudattalan lények és tények is alakítóan hatnak (Lásd: Darwin fejlődélméletének hatóit!). – De az ember, a világmindenség legértékesebb és legmagasabb rendű földi lakója, hivatásszerűen alakítja a világot. Mégpedig ilyen formában: rejtett igazságait, törvényeit leleplezi (ez a tudomány műve), majd az ismertté tett törvényeket értékesíti (ez a gyakorlati átalakítás megvalósítása). Így tehát igaz: az emberi szellem hivatása – a világ tökéletesítése.

2. A tökéletesebb világ az Istenhez jutás emeltyűje.

„Emeltyű”, „feljutás”, „áthasonulás” alapján **jelzőszavak**, csupán és valójában azt jelzik, hogy a **szebb és tökéletesebb** valóságok jobban és jobban közelítenek az Istenhez.

a) A világ adataiban a **külső harmónia** közelít az Isten képéhez. Mintha azt mondanók: minél szebb a világ, annál jobban tükrözi a Végtelen szépségét. – Ez a szépség azután vágyóbbá tesz a Végtelent illetőleg. – És a vágy pedig lendületesebbé tesz az előretörést illetőleg.

b) Az emberi lélekben a **belső harmónia**, az erkölcsi finomsága juttat Isten közelébe. Itt is arra kell gondolni, hogy a lélek tökéletesebb érvénye, az erkölcsi élet szépsége tükrözi az Isten szépségét. – Ez a tükrözés a még tökéletesebb életre sűrget. – Ez a sűrgetés pedig a teljes istenies életre készítet. – Ez a készítés pedig – Isten kegyelmével – az Isten közelségéhez juttat. Valóság lesz: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Ha „feladatról” szoltunk a mai előadás elején, akkor a feladatot így fogalmazzuk meg **életkötelezettséggént**: mindent tökéletesíts, hogy lelked erősebben vágyódjék – a **Legtökéletesebb felé...**

4. beszéd: Ne imádd, hogy „istenedd” legyen!

Bev.: Az Isten tízparancsolatának elseje így szól: „Én, az Úr, vagyok a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földéről, a rabszolgaság házából. Rajtam kívül más istened ne legyen” (2Móz. 20,2-3). Ezért az Egyház így fogalmazza a törvényt: „Uradat, Istenedet imádd és csak neki szolgálj!” Ez az egyenes rendelkezés így folytatódik tiltó alakban: „Ne csinálj magadnak faragott képet, se valamely képmást arról, ami fenn az égen, vagy lenn a földön, vagy a föld alatt, a vizekben vagyon” (2Móz. 20,4). Ez tehát így is értelmezendő: még az Isten alkotta világ se legyen „istened”, mert csak a **Teremtő** előtt hódolhat a térded. – Hogyan kell tehát néznünk az Istennek művét?

1. A világ Isten kertje.

A Teremtő Úr élettervének és az ember, az Isten képmása otthonának valósulása. – Mit akar hirdetni a világ?

a) Közli és vetíti Isten nagyságát és dicsőségét. A Teremtő terve: Végtelenségének kifelé való vetítése. Nem hiába mondja az Írás, hogy paradicsom a nagy világ. – A „nagymindenség” beláthatatlan és mérhetetlen (Lásd: a csillagvilág méreteit!). – A vég nélkülinek tündöklő „nagy világ” állandódicsóítóje a Teremtőnek. Jól mondja a zsoltáros: „Dicsérjétek őt, az egeknek egei, és minden vizek az ég alatt és felett. Dicsérjétek az Úr nevét! Mert ő szólott és lettek, ő parancsolt és létrejöttek. Felállította őket örökkön-örökre, s el nem múló törvényt szabott nekik” (Zsolt. 148,3-6).

b) Szépségével és jóságával harsonázza a Végtelen tökéletességét. – Lássuk csak a világ szépségét. Külső harmónia és színpompa tükre... Belső harmónia és törvényszerűség gyönyörűsége... Lássuk csak a „nagy világ” jóságát. Maga az Úr mondja: „És látá az Isten, hogy mindaz, amit alkotott, felette jó volt” (1Móz. 1,31). – És tapasztalatunk mit mutat? Jó a világ és minden jóra használható „életeszköz”. Jelszó: „Isten kertje és szépsége paradicsoma”.

2. A kert pedig az ember földi otthona. De a nagy tárgyi cél mellett (Isten dicsóítása!) **részleges** célt is hordoz: otthont ad a föld emberének. De jól figyelj! Az otthon eszköz, **a lakó a cél!**

a) Az ember test és lélek együttese. Benne találkozik az anyag és a szellem. „Meg is teremté az Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Ez az Isten „képmása” és így a „nagy világ ura”. „És megáldá őket az Isten, és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28).

b) Az ő élete a föld, a „paradicsom” igénylője. Benne, belőle él. De alakítja, hatalma alatt tartja és még szellemi javak érdekében is „transzponálja” (Lásd: önmegtagadások sora!). Jelszó: „Isten kertje” – „ember szentélye”.

3. A „földi otthon” pedig az „örök otthon” előképe.

Ámde a „föld embere” az „élet zarándoka”. Ahonnét jött, oda tör. Istentől küldetik, az Isten országa a „hazája”. Még a földön is úgy kell élnie, hogy „mennyeik országa” legyen a föld. „Isten országa köztetek van” (Lk 17,21).

a) Az „örök otthont” keresi és igényli az ember. Ez a döntő és mindenek feletti. Ezért mondja a legnagyobbnak a Mester: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

b) Az „örök otthon” előképét találja és élvezzi az Isten gondolta „isten életben”. Mégpedig azért, mert: örömök hazája a „földi otthon” és Istenre találási hely a „földi otthon”. Jelszó: Terra est

praeludium vitae aeternae.

Bef.: Mi következik ebből? Az az igazság: Atyád az Isten és csak „átmeneti otthonod” – nem „istened” – a föld! Szeresd, mert otthonod, de csak úgy szeresd, hogy valóban „átmeneti otthon”. Vedd kincseit, de ne tékozzol az ég ígérte igazi kincseket!

5. beszéd: Szeresd, hogy átmeneti otthonod legyen!

Bev.: De hogyan szerethetem úgy **a földet és a nagy világot**, hogy semmiképpen se veszítsem el az **örökkévalókat**? A Mester szava: „Ne gyűjtsetek kincseket a földön, ahol a moly és rozsda emészt, ahol tolvajok betörnek és lopnak. Gyűjtsetek kincset a mennyben, ahol se moly, se rozsda nem emészt, tolvajok nem törnek be és nem lopnak” (Mt 6,19-20). – Alaptétel ez: úgy szeresd, hogy szolgálva alakítod és belőle is merítesz életcélod elérésére! Jól jegyezd meg: Isten adta otthon a föld, tehát használd, de Isten ígérte ajándék a kegyelem, tehát kérd és használd! – Miképpen álljon elém a föld?...

1. Legyen az „örök paradicsom” előtere. Ez a felelet **helyrajzi** megállapítás. De természetesen **dinamikailag** is értelmezendő. „Előtér” a fogalom, és mi a „tartalom”?

a) A világ a lélekmunka területe, az élet küzdő porondja, a győzelmes „emberatléta” próbaállásának területe. Így már „dinamikailag” értékesítendő a „helyrajzi” elhelyezkedés. Miért? – Küzdelem az ember élete. „Katonasor az ember élete a földön...” (Jób 7,1). Az „emberóriás” küzdő lény. Erőfeszítéssel lesz a „világ ura”. – Küzdelem az ember egyéni kialakulása. Küzdelemmel lesz „erkölcsös isteni ember” belőle.

b) Az ember pedig az örök élet számára bontakozó „életzarándok”... „Aki engem szeret, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Mindig tökéletesebbé kell lenni, és ebben segít az „anyagi világ”. – Segít, mert fizikai erőnket ő adja. Ezért tanulmányozandó a nagy természet. – Segít, mert testi és lelki erőnket **rajtagyakoroljuk**. Ezért alakítandó, hogy **jó küzdőtér** legyen. – Segít, mert szellemi erőink kibontakozásában a világ az alkalmas adó. Igaz, hogy ebben a munkában a kegyelem a döntő, de a felhasználás itt is az emberé. „Amint a test lélek nélkül holt, úgy a hit is holt tettek nélkül” (Jak. 2,26). Ezért szeretettel fordulunk felé, mert **rajta keresztül** alakul életünk.

2. És így legyen az „örök paradicsom” gyenge előképe. Itt arról kellene szólni, hogy a **boldogság teljessége** a földi életben jelentkező boldogságban **előfutamoztatik**. – Mit kell tehát keresni a földön?

a) Egyéni életünk **anyagi** boldogulását... **Kenyérrel** és a **földön** éli életét az ember, tehát ennek feltételeit munkával szerzi az ember. Lehet tehát eszköz a föld...

b) Lelki életünk megfeszülését... Ebben a két szellemi tehetség játszik szerepet. – Értelem, ennek hivatása: ismerje meg a világot; ennek feltétele: **tanulva tanuljon**, megismervén az élet igazságait! – Akarat, ennek hivatása: a döntés ereje; **erősítse** tehát lélekerejét a győzelemre törő ember!

c) És szellemi életünk tökéletesítését... Ennek hivatása: a természetfeletti erők vétele és életté alakítása. Ennek vételmódja: az égi kegyelem ajándékának fogadása, mert: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a reánk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Bef.: Mit ad mindez nekünk? Boldogságot teremtő **átmeneti otthont**, amely a vég nélküli szép jövőt vetíti elénk. „Hiszen itt nincs maradandó hazánk” (Zsid. 13,14).

b/ Az Isten felé forduló ember

Ez az alcsoport a világtól való elfordulás **helyes** értelmezése után az **Istenhez hajlás** igazi módzatait ismertesse. – Bár mi inkább az **elméleti keretet** rajzoljuk meg, mégis megteheti az előadó, hogy **teljes gyakorlati** útmutatásokat adjon.

6. beszéd: Hatalmas az Úr!

Bev.: A hatalom előtt alázkodik az alattvaló. Ezt kell tennie az embernek is. Ezért mondja az Írás: „Én, az Úr, vagyok a te Istened... Rajtam kívül más istened ne legyen” (2Móz. 20,2 és 3). És azután következik a Decalogus, amely részletezi az Isten parancsait. – Kicsoda tehát reánk nézve az Isten?

1. A teremtő tervek és tettek Ura.

Az Isten meghatározása így szól a Kátében: „Az Isten az egész világ Ura és a mi mennyei Atyánk”. Az Írásban pedig maga az Isten ezt mondja önmagáról: „Én vagyok az, Aki vagyok” (2Móz.

3,14). – Hogy értelmezheti ezt az ember?

a) Az ős-Lét az Isten. Örökkévaló **Lét**. Ezt fejezi ki a fenti mózesi idézet, majd ezt a kinyilatkoztatás: „Minden őáltala lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3). – És örökké élő **Személy**. Ezt jelenti a mesteri szó: „Bizony mondom nektek: mielőtt Ábrahám lett volna, én vagyok” (Jn 8,58).

b) Benne él a mindenség terve és Belőle a mindenség léte. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28). – Tárgyi valóságban. Ez a statikai létezés ok jelzése. Bontakozó alakulásban. Ez a dinamikai jelzése. „Mondá továbbá az Isten: „Hozzon elé a föld élőlényt, faja szerint...” (1Móz. 1,24)...

2. Előtte hódol a személyes élet embere.

Itt a „genuflectentes” gondolata fejtegetendő! Mégpedig így: ha olyan nagy az Isten, akkor milyen mélyre hajoljon az ember?... A felelet a következőkben szól.

a) Hódoljon előtte nagysága miatt, „...mert az Úr, a ti Istenetek az istenek Istene s az urak Ura, nagy, hatalmas és félelmetes Isten, ki nem néz sem személyre, sem ajándékra...” (5Móz. 10,17). – A természet lényei tudattalan**létükkel** hódolnak. – Az emberi személy **tudatával** hódoljon, mert: „...Szerencsére vezet utunkat a mi szabadító Istenünk” (Zsolt. 67,20).

b) Hódoljon törvényei előtt, mert: „Megnyilvánul az égből Isten haragja az emberek minden istentelensége és gonoszsága fölött, akik (Isten) igazságát rosszindulatból elfojtják” (Róm. 1,18). – A természetlények **kényszer-törvények** alatt állnak. „Megalkotá ugyanis az Isten a szárazföld vadjait, fajuk szerint, meg a barmokat s a föld minden csúszó-mászóját, faja szerint. És látá Isten, hogy jó”(1Móz. 1,25). – Az ember **szabad** akarattal hódolhat. „És parancsola (Isten) néki, mondván: A paradicsom minden fájáról ehétel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell halnod”(1Móz. 2,16-17).

c) Alakuljon minden az ég Ura tervei szerint. – Minden lény célba futhat. – Az emberszemély **istenivé** válhat. „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem láthatja meg Isten országát” (Jn 3,3).

Bef.: Hatalmas tehát az Isten, de **személyes** kapcsolatban élhet Vele az ember. – Hogy pedig **éljen** is, ezt akarja az Isten.

7. beszéd: Szeret az Úr!

Bev.: A teremtés ős oka a Szeretet kiáradása. A nagy világ Isten fenségét és szépségét tükrözi, a **személyes lét**, az ember pedig az Isten szerető **jóságát** tárja elénk. Végül is azt jelenti az ember léte: a tudatos szellem felfogja, dicsőíti az Istent és Isten önmagában boldogítja az embert. – Hogyan lehet ezt a tételt részletesebben értelmezni?

1. Szeret az Isten.

Az Isten fogalmához tartozik két mozzanat.

a) Uruk az Isten. Ennek dübörgést adó hangja az **Ószövetség**. Állandóan ezt hangoztatja: „Mert az Úr a királyi hatalom, s Ő a nemzetek uralkodója”(Zsolt. 21,29).

b) És Atyánk az Isten. Ennek meleget sugárzó közlöje az **Újszövetség**. „Mindannak, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12). – Nem zárja ki ezt a hangot az Ószövetség sem. A jókat „Isten fiainak” és „Isten áldottjainak” tanítja (pátriárkák, próféták). – De állandóan ezt ütemezi az Újszövetség: „Mi Atyánk” (Mt 6,9); „Amíg veletek van a világosság, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiait legyetek”(Jn 12,36). – Érdemes itt figyelni arra, hogy az „ég Ura” az ember „Atyjává” válik. Így azután az uralom és hódolat szeretetteljes életirányítás és szereteten alapuló behódolás léssen.

2. Ezért mondható a 2. pontban ez a tétel: **szerezse Őt az ember!** Mi lehet ugyanis az Atya megismerésére az emberi lélek felelete? A **személyes kapcsolat** valósága adja meg a feleletet. A **Szeretet áramlása a szeretet visszaáramlását igényli és követeli**. – És ennek mik a valósuló mozzanatai?

a) Vágyódás a Szeretettforrás felé. Olvasd csak: „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2).

b) Erőfogadás a Szeretet forrásából. Olvasd csak: „...aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé. Az a víz, melyet én adok, örökéletre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,14).

c) És végül szeretet-visszaáramlás az ősi Szeretettforrás felé. Olvasd csak, hogy miben látja a Mester az emberi lélek legerősebb lendületét és boldogságát? „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja út, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Szeret az Úr, ezt mutatja felénk forduló jósága: szeressem én is, hogy Felé forduljon az én lelkem jósága!

8. beszéd: Megemel az Úr!

Bev.: Mit jelent valóságban a **szellemi ember** megjelenése a nagy világban? Olyan **megemlést**, amely a Végtelen **személyes valóságából való részese**dést adja a földön zarándokoló embernek. – Hogyan tudnók átlátni, hogy **való létünk, életünk tárgyi összetevői**, majd életünk végső **célbafutása** az Istennek **felemelő kegyelme**?

1. Reádöbbenhetünk a teremtés tényének vizsgálásával.

Honnan az egész létünk? Az a lét, amely test és lélek együttese.

a) Testünk az Ő műve: földből véve és földbe térve vissza.

b) Lelkünk az Ő képe: „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette...” (1Móz. 1,27). Mintában tehát **személyiség**, mint az Isten. Való, lénytani értékelésében **szellem**, mint az Isten: „... arcára lehelte az élet leheletét és élőlényvé lett az ember” (1Móz. 2,7). Igazság: egekből jöttünk, Isten képével élünk és egek felé törünk.

2. Reádöbbenünk a megváltás kegyelmének vizsgálásával.

A megváltás történelmi tény; ugyanis a történelemben bukott el a szabad ember, de a történelemben emelte Magához őt az Isten. Ezt így fejezi ki az Írás: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

a) Megtörtént volna-e az Úr Egyszülöttjének földre szállása bűnbeesés nélkül? – Ez csak vita és teológiai kutatás tárgya. Az egésznek gyökere ez: az Isten szeretete olyan nagy, hogy a bűnbeesés nélkül még inkább Magához vonzotta volna az embert.

b) De valóban megtörtént az ember bűnbeesése után. – Az Úr szava így szól: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Ez pedig a Szeretet csodája. – De egyúttal az ember üdvössége. Ezt jelzi Szt. Pál: „Testvérek, Krisztus vérenek erejében megvan tehát a reményünk arra, hogy beléphetünk a Szentek Szentjébe” (Zsid. 10,19).

3. Reádöbbenünk a megszentelés ajándékának vizsgálásával.

A megszentelődés tényét ez a mesteri ige követeli: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – Miben áll ez?

a) Törli bűneinket az égi Megváltó. – Ezt jelzi előre Izaiás: „Pedig a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg... Feláldoztatott, viszik, mint a juhot leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,5 és 7). – Ezt hirdeti Ker. Szt. János: „Mikor látta, hogy Jézus közeledik, így szólt: „Nézzétek, az Isten Báránya!” (Jn 1,36-37). – Ezt tanítja az apostol: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódotokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

b) Ékesíti kegyelemmel lelkünket az isteni Üdvözítő. Erről mondja Szt. Pál: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). És ezt teszi alkalmassá lelkünket, hogy igaz legyen ez az ígélet: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig én bennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

c) És otthont talál bennünk a Szentlélek Úr Isten. – Fiai vagyunk égi Atyánknak („Mi Atyánk” az imánk...). – De úgy, ahogyan Szt. Pál tanítja: „Nem tudjátok, hogy Isten templomai vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1 Kor. 1,16).

Bef.: És mit tegyen az ember?... Érezve **ezt a megemlést**, élje az „Isten családjában” és „Isten családjához” méltó isteni életet!

9. beszéd: Állandóan segít az Úr!

Bev.: De magára hagyhatja-e a Teremtő azt az embert, akit szeretetének kiáradásából teremtett?... Ha pedig hozzátesszük, hogy még a halhatatlanság kegyelmével is áldotta, akkor még világosabban robban elénk: törődik velünk és segít minket az Isten! – És hogy megy ez végbe észlelhetően?

1. Az alázatosan kérőkhöz leereszkedik az Úr.

Az ember lélekhelyzete az Isten felé így jellemezhető:

a) **Reáíveszül** a lélek, mert minden az Istentől származik. **Tárgyilag:** Isten az élet eredete. Olvasd el 1 Mózes 1. fejezetét és értelmezd a tudomány biológia is bölcséleti eredményét. – **Dinamikailag:** Isten az élet éltetője. Itt is visszatérhetsz a Biblia szavára, de itt is magyarázd az **életeredet** tudományos kísérleteit.

b) Hozzá száll a kérő emberi lélek, hogy **vegyen** az Istentől. Ez már a **személyes ember** emelkedése. – Előtte hódol az ima erejével. Ebben van teljes függési elismerés. Ebben van alázatos behódolás. – Tőle kap a szeretetáramlásának sodrával. Tehát kérdezhető-e: Isten nem tudja, vagy „uralmi jogon” elvárja az ember kérését?... A felelet ez: szeretetből ad mindent az Atya, de a fiúszeretetének emelkedésére indul a szeretet áradása.

2. Az alázkodót tehát felemeli az Úr.

Maga az a tény, hogy az ember – épp alázatos hódolata folytán felemelkedik, arra vall, hogy oda, az **egkekhez tartozik** az ember. – **Őselve** az életnek: minden oda vonzódik, ahová **lényegileg** tartozik. (Pl.: gravitáció törvénye. – Ez lélek-gravitációra is áll!). – Mit mutat és mit eredményez tehát az ember alázkodása?

a) Az imádkozó felemelkedés tehát az **Istenhez tartozandóság jegye**. – Mi az Isten fiai vagyunk, tehát Hozzá törünk. Ez a kinyilatkoztatás. – „Mi az Isten rokonai vagyunk” (Ady E.). Ez az emberi lélek rezonanciája. Tehát: Isten felé törünk...

b) Az étellel való **Istenhez hasonulás** pedig az ember legnagyobb megbecsültetése. – Erre buzdít a Mester mondván: „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). – Ezt ígéri az apostol a földön: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4). – Ezt ígéri az égben a Mester: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

Bef.: Zárógondolat ez: isteninnek gondolt az ég Ura, ennek megvalósítására adja kegyelmeit, és ezzel az áldással dolgozik az ember, hogy méltó legyen erre az elnevezésre: „...hogy Isten fiává legyen...” (Jn 14,20).

10. beszéd: Éltet az Úr!

Bev.: Az emberi élet alapja a test és lélek együttes működése. Ha elválik a lélek, akkor meghal a test. Valóban azt mondhatjuk: a lélek éltet. – Ennek egyetemesen kiterjedő és a lélek szellemi életét érintő tételét így közli az Írás: „Ezért mondtam nektek (Jézus), senki sem jöhet hozzám, ha Atyám meg nem adja neki” (Jn 6,65). – Miképpen éltet bennünket közvetlenül az égi Atya?

1. Kegyelmének erejével...

Természetesen a lélek szellemi életére kell gondolni. – De azonnal azt kell mondanunk: „Nem csak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten ajkáról való” (Mt 4,4). Sőt hozzátehetnők: csakis Isten kegyelmével élhet **természetfeletti** életet az ember. Ennek **birtoklása** – átalakuláson ér el hozzánk.

a) **Újjászületést** követel a Mester: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újjá nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – Ebben alap a bűnös élet követése. Erre buzdít a Mester: „Ha meg nem tértek, éppen úgy elvesztek mindnyájan” (Lk 13,3). – Ebben adomány a megszentelő kegyelemvétele, amiről annyit hangoztatjuk: „A remény pedig nem csal meg, mert Istenszeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm.5,5).

b) A **Szentlélek inhabitációját** adja a Mester. – Azért mondja, hogy tanítványaiból kiszól a Szentlélek: „Amikor tehát odavezetnek és átadnak nekik, ne töprengjetelek előre azon, hogy mit mondjátok, hanem azt mondjátok, amit Isten sugall nektek abban az órában. Hiszen nem ti vagytok, akik beszéltek, hanem a Szentlélek” (Mk 13,11). – Ezért mondja az apostol: „Nem tudjátok, hogy Istennek temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

c) A **Szentlélek indításával** élt életet követeli a Mester. Ezért mondja Ő Maga: „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), aki mennyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21). – Ezért tanítja az apostol: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – Ilyen formán elérhető ez a lelki állapot...

2. Az égi Atya éltető erejének második módja: az „isteni természet” kiárasztása.

Ez már a léleknek olyan átalakítása, amely **gyökérzetben, természetben** teszi istenivé az embert. – Ez nem igényelhető, de veheti a személyes léttel, szellemiséggel áldott ember.

a) Éppen ennek alapjául adja szellemi természetét az Úr. – A szellemlényeges ereje, hogy **felemelhető** az isteni természet vételére. Mégpedig azért, mert az értelem és akarat törtét a szeretet felé. – A végtelen Szeretet pedig **közölheti** Magát a vég nélküli szeretettel.

b) Ezért adja **isteni Eledelét** a Mester. Itt már arról van szó, hogy a vett „isteni természet” állandóan **erősödhet** az „isteni Kenyér” erejéből. Mégpedig állandó erőt adhat: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhez többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 5,35). – És vég nélküli életet biztosíthat: „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, annak örök élete van, bennem marad és én öbenne” (Jn 6,54 és 55-56).

c) Ez ezért fonódik teljesen össze a vég nélküli életben. Erről így szól – ismét idézvé – a Mester: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig én bennem és én tibennetek” (Jn 14,20). Erre a szóra boldogan felel az ember. Mégpedig így: **ezt** add meg nekem, Uram!

Bef.: Mit tegyen tehát az ember? Forduljon az egek felé könyörgő szóval: „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat...” (Iz.45,8). És vegye az „Úr természetét”, „Kenyerét” és fonódjék Vele egybe a földön és egekben egyaránt!

C/ rész: Az alázkodás – felemelkedés

Ez a rész azt az **erkölcsi** értéket akarja kiemelni, amely szerint a **térdre hullás – égbe való felemelkedés eszköze**. Természetesen az Isten előtti térdre hullásra kell gondolni!... Nagyon fontos mozzanat: az **Isten előtt** való térdre hullásról lesz szó. Mégpedig olyan értelemben, hogy **egyedül az Isten-imádás lehet az emberi élet igazi felmagasztosulása**. – Itt is két gondolatcsoportot fejtegetünk. Az első az **alázkodás fokait**, a másik pedig a **felemelkedés csodalépcsőit** fogja ismertetni.

a/ Az alázkodás fokai

1. beszéd: „Venia vitae”

Bev.: A „venia” valójában „bocsánatkérés”. Gyakori a köznapi életben, mert ugyancsak gyakori a botlás és hibázás. Szt. Ferenc gondolata szerint is gyakran alkalmazandó. – De az **emberi élet egésze** is sokszor hibás és bűnös. – Mi tehát itt a teendő?

1. Bűneink tudatára kell ébrednünk.

Ebben az „ébredésben” kettős mozzanat vizsgálendő.

a) Az első a tettek megítélése. Ez csak „létárszerű” felvétel. Azt állapítja meg: milyen hibát, vagy bűnt követtem el. – De fokozódóbb ismeretet ad, ha arra is kiterjeszkedik, hogy milyen káros felelősséget hordoz magával a múlt bűne. Mégpedig emberek és Isten előtt!!

b) A ható **eredők** ismerése. – Itt már azt is vizsgálom, vajon csak átfutó esemény volt-e bűnöm, vagy olyan **élményszerű**, illetve **szokást szülő** tett, amely nem tűnik el a múlt homályába, hanem **állandóan** dinamikailag **hatótényező** marad bennem. Ez már mélyebb és súlyosabb megismerés.

2. És a bűnbánat „venia”-ját kell kérnünk.

De miért kell ismernem hibáimat és bűneimet? Alapjában azért, hogy bűnbánattartással **bocsánatot** nyerjek.

a) Mégpedig – Istentől. Ok: Ő az erkölcsi rend Teremtője, az ember annak megsértője. Tehát Tőle kell kérni bocsánatot a bűnös embernek. Ennek eredménye: a bűnök bocsánata, de ideig tartó büntetések fennmaradása (későbbi jócselekedetek, búcsúk szerepet találnak itt!).

b) Majd pedig – embertársaktól. Különösen akkor, ha rájuk is vonatkozott bűnünk. Itt szigorú szabály: a jóvátétel. De azt is tudni kell: a másón esett sérelmet teljesen **a másik szenvedő** bocsátja meg.

Bef.: A „venia” legyen **kérés**, és eredménye legyen az **elengedő** megbocsátás.

2. beszéd: Oratio animae

Bev.: Az ember a földön jár, de a lélek állandóan a Végtelen felé igényeskedik. – Ennek az egekben járó léleknek **hármás** tevékenysége észlelhető. Csendül a lélek ajkán a **kérő**, a **hálálkodó** és **di-csőtő ima**. – Mit mond el egekbe törő útján az alázatos ember?

1. Saját gyengeségét elismerve. Könyörgő imát mond az ember.

Ez szintén kettős csengésű lehet.

a) A bűnök bocsánatát kérő. – Gondoljuk csak el – szinte filmtekereslejátszással- mennyi bűn és életteher nehezedik lelkünkre... Ezek lemosásának kegye a megbántott Isten kegyelme!! „Nem szolgálok!”; ez volt a bűn hangja. Most alázkodom: ez a megtérés útja.

b) Az életet felfokozó kegyelmekért esdő. – „Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok...” (Mt 7,7). – De ha arra gondolunk is, hogy földi és szellemi segítségre szorulok, akkor is az egek felé fordulok, hogy onnét segítséget kérjek. Lelkem örök áhítozása: „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8).

2. Isten segítségét véve: hálaimeit zeng az ember.

A vett jókért természetes a hála. – Ez is kettős vonalú.

a) Lehet földiekért köszönetet mondó. Itt az anyagi élet javaira kell gondolni (egészség, vagyoni helyzet stb.).

b) Lehet lelkiekért hálálkodó. Itt tudás, a művészi érzék, a boldogabb elhelyezkedés lehet a hálás köszönet tárgya...

c) De felfokozható harmadik vonalra is: lehet szellemiekért áhítozó. Itt már a **természetfeletti élet** (kegyelmi élet!) ajándékai lehetnek a hálás köszönettárgyai („isteni élet” kegyelme!). Ez egészen ingyenes ajándék, azért erősebb a hála érzése.

3. És – Isten fenségét, Szeretetét érezve – dicsőítő imát zengedez az ember.

A legszebb és emberhez legméltóbb ez az Isten-dicsőítő ima. – Ennek vonala is kettős.

a) Lehet ez **dal és himnusz**, amely az ajkon csendül. A túlradó boldogságnak kicsorduló jelentkezése a dal, az ének, a zene! Ezért istentiszteleti eszköz a muzsika. – A lélek is legyen daloló!... „A szózat, melyet hallottam, úgy hangzott, mint mikor hárfások hárfáikat pengetik...” (Jel. 14,2)...

b) Lehet ez **élet**, amely a lélek isteniesítéséből zsendül. Ez az előzőnél is szebb és dicsőbb. Így élj, hogy életed lélekszépsége tükrözze vissza – rajtad keresztül – az Isten dicsőségét!! Legyen lelked ilyen életet mutató: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Mindez a léleknek „égbejárása”, amely az alázatos embernek az égi Atyával való **szellemi találkozása**. – Ennek végső célbafutásáról ezt tanulhatjuk a Mester ígését közvetítő Írásból: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

3. beszéd: Sepultura vitae naturalis

Bev.: Az evangéliumi Mester tanításának egyik sarkpillére: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). Tehát van olyan **„temetés”**, amelyből kiindul az **isteni feltámadás**. Ebben az „újjaszületésben” tevékeny az ember és tevékeny az Isten. – De mit végez el a „földi ember” és az ég Ura?

1. Temeti a múltat. Ez a tevékenység az ember alázkodásával **kezdődik** és az Isten feloldozó kegyelmével **végződik**.

a) **Ember akarja** a múlt temetését. A felelősség súlya nyomja. Lerázhatatlan teher a bűnök maradosága! Hiába próbálom „feledni”, „furdal” a lelkiismeret (felelősség!!). – A tisztulás vágya hajtja. Másokban és magunkban is érezzük (Dávid bűne!). Döntő tényező: tiszta látás, igaz ítélkezés és könnyhullató alázkodás. Ezek juttatnak a bűnbocsánathoz.

b) **Isten megvalósítja** a bűnök eltörlését. – Ígéri az ég Ura az Ószövetségben. „...Úgymond az Úr – Ha bűneitek olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó...” (Iz. 1,18). „Ismét irgalmaz majd Ő nekünk; leveszi rólunk gonoszságainkat, s a tenger mélyére veti minden bűnünket” (Mik. 7,19). – Megvalósítja az Újszövetségben. Maga a Mester teszi. Maga a Mester elrendeli: „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyer, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20,23).

2. Feltámasztja az isteni jövőt.

Az ember így lehet meghatározni: „creatura naturae supremae”, de valóban így **kell** pontosabbá tenni a meghatározást: „creatura divina faciendae”.

a) Ember áhítozza a magasabb rendű életet. Már ti.: úgy értelmezve: ha hallja, befogadja és értékeli a Mester ígését. – Az ember ugyanis **nem igényelheti** a természetfelettit... Mégpedig azért, mert az lényatilag **nagyobb**, mint ő. – De az Isten szeretete közli és nyújtja felé az isteni természetet. Isten tehát ígéri: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12), majd adja: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

b) Isten megvalósítja az isteni életet. Már csak azért is, mert az Istenszeretete ilyen: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Az átalakítás módja pedig: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – A Szentlélek állandó otthon készítése: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16)...

Bef.: Szt. Pál tanítja szépen ezt az igazságot: „...Öltsétek magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény” (Ef. 4,24). – És ennek eredője: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet. Törekedjete a szeretetre!” (1Kor. 13,13).

4. beszéd: Önmegtagadások vállalása

Bev.: De hogyan megy végbe az emberi szellem diadalmas kiteljesülése? A felelet ez: ad erőt az Isten, de dolgozzék vele az ember. „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7); „Meg akarsz győződni, te oktalan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20)... Most azután az a következő kérdés: hogyan dolgozik eredményesen az ember?

1. Lemond a földiek túlzott örömeiről.

De csak **szó** ez, vagy **áldozatos tett**? – Ne felejtse a Mester intését: „Nem mindaz, aki azt mondja nekem: Uram, Uram! – jut be a mennyek országába. Csak (az jut be a mennyek országába), aki menyeyei Atyám akaratát teljesíti” (Mt 7,21).

a) Az **érzéki javakról** való lemondás eszköze: az önként vállalt szenvedés. – Az életben észlelhető, hogy csábít az ösztön dala (Venus dala – „Tannhäuser”-ben!); de az önként vállalt szenvedés (aszkezis) győzelmet biztosító gyűjtés: erőgyűjtés.

b) A **hatalmi vágyról** való lemondás – az önként vállalt megaláztatás. Ez a második is erős igénye az embernek. Uralom és hatalom!... Alapjában valósulása ennek az isteni szónak: „Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá és uralkodjatok...” (1Móz. 1,28). De ennek **túlzása** és **mások elnyomása** ellen az önkéntes alázkodás segít.

c) A **bírvágyról** való lemondás – az önként vállalt szegénység. Ennek kettős vonala van. Az egyik: magam és ideiglenesen vállalt szegénységem. Akár belőlem indul ki, akár szívesen vállalom, ha reám nehezedik. A második: a szerzetesi szegénység (Szt. Ferenc: „regina pauperlatis”).

2. Így felhangolja lelkét a szellemi öröme élvezésére.

Vegyük tudomásul, hogy „erre az életre” étvágyébbresztés szükséges. **Csak** az tudja igényelni, majd élvezni a természetfeletti életet, aki **úrrá** tudott lenni az **anyagi élvezetek felett**.

a) Mert az isteni élet lélekörömei az isteni ember **életértékei**. – Ennek **csak** akkor tündöklük tartalma az élet dicsfényében, ha dalolni tudjuk a „bibliásember”-rel: „boldogok, kik szenvedni tudnak az igazságért” (Kingsley opera). – A Mester pedig a 8 boldogság tanításakor ugyancsak az anyagiak feletti uralombirtokosait mondja boldogoknak (Lásd: Máté 5.fej.).

b) Az isteni élet **örök igénylése** pedig az isteni kegyelemnek mindenkit magával ragadó **sodródása**. Itt már nem felhangolásról, hanem magával ragadó erőkről van szó. – Az isteni kegyelemnek (gratia efficax!) nem lehet ellenállni! (Lásd: Szt. Pál kiválasztását és vonzását!). – De a „megszentelő kegyelmet” is úgy vegye az ember, hogy **készségesen** haladjon az Isten jelezte életúton. – És mi ennek jellegzetessége? „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mk 8,34).

Bef.: Tehát milyenné kell tenni önmagunkat? Az önmegtagadások **vállalójává, önkéntes keresőjévé** és az önmegtagadások **szerelmesévé**. Miért? Mert ezek eredője a lélek diadalmas és boldog élete.

5. beszéd: Ego „nihil” – Deus „omnis”

Bev.: De milyen a viszony az Isten és az ember között? Isten a Teremtőm, Megváltóm és Megszentelőm; „én” pedig ezek élvezője és végrehajtója vagyok. Tehát a **gyökérezet** és a **lendítés** az Isten; és „én” így csak a végrehajtásban készségeskedő, de **alapvetésben** „nihil” vagyok. – De fontos ám, hogy ezt a tételt részletesebben átvizsgáljuk, mert különben – félreértve – **tehetetlenségbe** süllyeszti az embert! Ez pedig nem „élet”... Mit jelent tehát ez a tétel?

1. Ego „nihil”...?...

Mindig azt hangsúlyoztuk, hogy „Isten képe”, „Isten fia”, az „isteni természet hordozója” vagyok... Most pedig azt mondjuk: ego nihil sum? – Figyelem! A következő a helyes értelmezés.

a) **Nem magunktól** jöttem és jöttünk a világra. – Tehát eredet: mástól (szülők!). – Tehát teremtés: Istentől (egek Ura!).

b) **Nem magam** erejéből bontakozom az örök világ felé... – Mindentehetségem Istentől; sőt minden felfelé törő készséges igyekezetem szintén Istentől van. – De a természetfeletti törtetés egyenesen a személyes Szeretet ingyen adott kegyelme.

c) **Nem magam** érdeméből jutok Isten országába. – Az örök élet alapja: a természetfeletti, kegyelmi újjászületés: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – Így az egекbe törés az Isten szeretetének csodás kiáradás. Itt is ismételhető az Írás szava: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16) és: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

2. Deus „omnis”. Ez a megállapítás reáutal arra, hogy a gondviselő Atya az én **létem, életem és végnélküli életem** alapja. – Nézzük csak közelebbről...

a) Tőle jöttem. – Az Írás így ír: „Alkossunk embert a mi képünkre s hasonlatosságunkra...” (1Móz. 1,26). – Az Egyház ezt tanítja: testünk a szülőkötől, lelkünk a teremtő Istentől!

b) Vele éltem. – Hogyan pergett alá életem? – Tőle vettem az életnevelésének törvényeit. „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, s a fegyelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,23). – Tőle vettem a természetfeletti élet kegyelmeit. „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok...” (1Kor. 15,10).

c) Hozzá emeltettem. És ez hol és hogyan ment végbe? – A földön Magához hívott. Volt ebben előrerendelés, volt benne külön hívás és volt benne kegyelmi átalakítás (gondolj a miliőre, az egyéni hivatásra és a bűnbánatra, meg az Oltáriszentségre stb. stb.). Ez eredményezte: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – Az égbe Magához vezet (gondolj az isteni Mester áldó ítéletére: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). Ennek eredménye: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Ilyen értelmezés – a szeretet kapcsa folytán – örök dinamikában tartja az Isten gondolta emberéletben a „perpetuum mobile” szerint tevékenykedő élő ember alakját! – Kiszáradhatatlan az **éltető Forrás**, az Isten, és így el nem lankadó az „**élő virág**”, az ember!

b/ A felemelés csodalépcsői

Itt arról kell szólni, hogy milyen „isteni kegyelmi lépcsőkön” halad előre az égi Atya zarándok gyermeke! Halad pedig úgy, hogy hazatér égi hazájába!...

6. beszéd: Manus Dei

Bev.: A „mozgó lépcső” a haladó kultúra egyik érdekes vívmánya. Erre csak reá kell állni és a magasságba jut a gyenge erejű ember. Mert hiszen igaz: erősen **köti** a föld, pedig lélekerővel **vonzza** az ég... – És a **lélek világában** van-e ilyen „csodás lépcső”?

1. Az Atya Szeretete állandóan velem.

Azt is mondhatnám: Isten Szeretete mindig vezet. Tehát ez a **Szeretet** olyan csodás erejű, hogy érintése a felfelé jutás lehetőségének biztosítása.

a) Ez vonzó erőt adó. – A legnagyobb erő a szeretet. Ez a földi életben is igaz. „Ha ellenséged éhezik, adjál neki enni; ha szomjazik, adj neki inni; mert ha így teszel, égő paraszat raksz a fejére” (Róm. 12,20). Vonz arra, ahonnan ered! – De állandóan erősít is. „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3). Hát még ha hozzáteszem ezt az isteni ígéretet: „Én vagyok az élet kenyere. Aki énhozzám jön, nem éhezik többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,35).

b) De legyen erre a lelkünk is rezonáló! – Ez pedig annyit jelent: figyelj fel az égi Szeretet vonzására: „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8). – Majd ezt parancsolja: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, minden erődből és teljes elmédből; felebarátodat pedig, mint önmagadat” (Lk 10,27-28).

2. Az Atya Keze irányítja életemet.

Vizsgáld csak! Hol pihen az ember élete? Vajon a „vak sors”, vagy a Gondviselő **atjai Keze** az irányító?

a) Célt mutat az isteni Kéz. Magában a teremtésben kiemeli az anyagi világföldről, **saját képére teremti és örök hazába irányít**. Szt. Pál így írja: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk”(Róm. 8,16-17).

b) Segítséget nyújt az isteni Kéz. – Ne felejtse el: az Ószövetség mindenlapja ezt hirdeti. A zsidó nép története olyan **zarándok élet**, amelyet állandóan vezetett az égi Atya. – De eszedben őrizd ezt az isteni ígét is: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

c) Magához emeli az isteni Kéz. – Mégpedig ilyenformán: „Jézus nyomban kinyújtotta kezét, megfogta (Pétert) és azt mondta neki: „Te kicsinyhitű, miért kételkedtél?” (Mt 14,31). – Ebben az „emelelésben” helyet talál a földön kezdődő és örök életben teljesedő „felemelés” is! Mind a kettőben a Kereszt a felemelés alapja: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott megöröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – A földön: a kegyelemmel élő ember a megemelt. – „**Keresztény**” vagyok!! – Az égben pedig: a megdicsőült ember a megemelt. – „**Üdvözült**” vagyok!!

Bef.: Ecce manus Dei!! És azért légy boldog, mert az Úr Kezéből bőségesen áradó a kegyelem és boldogító megváltás. Jól jegyezd meg: „Megőrzi téged az Úr minden bajtól, megőrzi az Úr lelkedet” (Zsolt. 120,7) és: „Ebben van számunkra vére által szerzett megváltásunk, bűneink bocsánata, kegyelme bőségének arányában” (Ef. 1,7).

7. beszéd: Charitas Agni

Bev.: Emberiség története – az üdvösség története. Az én egyéni életem – az én üdvösségem története. Az elsőt szeretetből ígéri az ég Ura, a másodikat – az egyetemes megváltás után – valósítja az Úr Egyszülöttje. – De hol és hogyan észlelhetem ennek igazságát?

1. Az Isten áldozatos szeretetéről beszél a próféta.

A Biblia minden lapja ezt sugallja. Bárhol nyisd fel (különösen a pátriárkák, próféták és a jó királyok történetében), mindenütt erről van szó...

a) Istenről ezt is mondja az Írás: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Ez már újszövetségi szó, de az Ószövetség összefogó ítélete. Ezért olvassuk ezt is: „Miatán többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, a végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

b) Az említett Messiásról mondja az Ószövetség: „Megvetett volt, a legutolsó az emberek között, a fájdalmak embere, a betegség ismerője; arca mintegy elrejtett és megvetett volt, azért nem is becsültük őt... Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békeségünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg... Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhok leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját”(Iz. 53,3,5,7). – És ez mit jelent? Olyan szeretetet, amely áldozatosan fordul az ember felé. – Misztikusan csodálatos az Isten Egyszülöttjének emberré levése: „Az Ige testté lett és közöttünk lakott” (Jn 1,14). De értelmet talál az embert Magához emelni akaró Szeretet végtelenségében. – Ugyancsak misztikusan csodálatos az áldozatos Szeretethez **emberi természetén át való** szenvedése és életáldozata. – De ez is magyarázatot talál ezen a területen: „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint aki életét adja barátaiért” (Jn 15,13).

2. Az áldozatos Szeretet pedig értem hozza az „Isten Báránya” halál szeretetét.

Az Isten szeretete akkor érint leginkább, ha le tudom vezetni, hogy **értem** történt ez az áldozat. Ennek oka: **önmagam** vagyok „magamhoz” legközelebb. – De hogyan tudom ezt levezetni és értékesíteni?

a) Az emberré levél szeretetében... Emberré lett az „**isteni Ige**” (Jn 1,14). Ez égi Szeretet. – „Isteni emberré” lésszen a föld embere: „Mindannak azonban, aki hisz őbenne, hatalmat adott, hogy fiává legyen...” (Jn 1,12). Ez földi áldozatos élet.

b) Az áldozatos „emberi” élet példaadásában. – Életpéldát adott az „ember Jézus”. „...mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig”(Ap.Csel. 1,1). – Példát követve „isteni” legyen

az embrenyi ember: „Kérlek tehát titeket, legyetek követőim, (mint ahogy én Krisztus követője vagyok)”(1Kor. 4,16).

c) Az áldozatos vérontás készséges vállalásával. – Magát értem áldozta az isteni Bárány: „Hiszen húsvéti bárányunkat, Krisztust ölték meg” (1Kor. 5,7) „Mennyivel inkább tisztítja meg lelkiismeretünket a holt cselekedetektől Krisztusvére, – aki az örök Lélek által önmagát ajánlotta föl szeplőtelen áldozatul Istennek – hogy az élő Istennek szolgáljunk!” (Zsid. 9,14). – Magamagát Értem áldozza, a földi zarándokért! „Mutassuk be általa Istennek szüntelenül a dicséretáldozatát, nevének ajkunkon fakadó magasztalását” (Zsid. 13,15). Ez az áldozat pedig akkor a legtökéletesebb, ha valóságos **élet**.

Bef.: „Agnus Dei” – qui tollis peccata mundi... Ez a mi napi áldozatunk ismétlődő imája...

8. beszéd: Charitas crucis

Bev.: Mi a mi éltető jelvényünk? Az a Kereszt, amelyről így beszél az apostol: „A kereszt hirdetése ugyan oktalanság azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Isten ereje” (1Kor. 1,18). És: „Engem azonban Isten őrizzen attól, hogy mással dicsekedjem, mint a mi Urunk Jézus Krisztus keresztségével, ki által a világ meg van fészítve számomra, s én a világ számára” (Gal. 6,14). – Ezért áll az oltár középpontjában olyan kiemelt helyen, hogy minden hívő láthassa; ez a megváltásunk jele! – Mit tár elénk a véres Kereszt?

1. Az „Isten Báránynak” életáldozatát.

A Messiást királynak várja a zsidó nép, mert szabadítani hiszi. De az isteni Szeretet a **bűntől** akarja megszabadítani az embert, ezért áldozatos szeretettel szeret a Megváltó.

a) Halált hal az igaz... Trón a Kereszt, de az áldozatos Szeretet trónja. Ennek „felállításáról” ezeket olvassuk a következőkben: eljövételét így ígéri Zakariás: „Ujjongj, Jeruzsálem leánya: Íme bevonul hozzád királyod, igaz ő és megszabadít; Szegény ő és számaron ül, számarcanca fiatal vehmén” (Zak. 9,9). – Jövételét így ismerteti az Írás: „Íme a szűz méhében fogan és fiút szül, és Emmánuelnek fogják hívni. Ez azt jelenti: Velünk az Isten” (Mt 1,23-24). Mindez pedig annyit jelent, ahogyan előre mondotta Ker. Szt. János: „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa” (Mt 3,2).

b) Hogy életet találjon a gonosz... Az isteni áldozat: életáldozat. A szeretet legnagyobb jele az emberért, tehát értem is!! – Így tehát mi az emberszáma a Kereszt? – Életének gyökere. Figyeljünk az ismert apostoli tanításra: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott megöröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – Ezért nézzen örömmel és hálával a Keresztre az ember. – Életének ereje! „... az igaz azonban hite által életben marad” (Hab. 2,4); „Az igaz a hitből él” (Róm. 1,17). – Ezért fordulhat a Kereszthez a fáradozó ember. – Mindez pedig annyit jelent, hogy a Kereszthez forduló lélek azt a jutalmat nyeri, amit a jobb lator nyert az „áldozatbemutató napján”...

2. És együtt a lelkemet szerető Messiás „hazavárását”.

Egek teremtettek, egekbe kellett volna visszatérnem, de bűneim miatt a „föld gyermeke” lettem (Lapsa natura!). – És mit mutat a Kereszt?

a) **Kitárt** a karja. Ezzel az Istenember szeretetét jelzi (de nem **Jansen** leszűkítő alakjában!). Mindenkié a Messiás. Mindenkinek szeretetét tárja. Ezért életét is feláldozza. Nem száll le a Keresztről – mutogatásból, hányan hiába gúnyolják: „Ha Isten fia vagy, szállj le a keresztről!” (Mt 27,40). Hanem utolsócseppjét áldozza szeretetből. „...egyik katona lándzsával megnyitotta oldalát, melyből azonnal vér és víz folyt ki” (Jn 19,34).

b) Hogy lelkemet **Magához ragadja**. – És ez a szeretet mit akar? Kitárt karokkal engem vár: „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32). – És így az Ő nevének erejében lelkem Nála boldogságot talál: „Nincsen üdvösség senki másban, mert nincs más senki az emberek közt az ég alatt, akiben üdvözülünk lehetne” (Ap.Csel. 4,12).

Bef.: És mindezért mit tegyen az ember. Hódolatos szeretettel szeresse a megváltás jelét, imádó szeretettel imádjá az áldozatos Bárányt és hűséges, boldog élettel kövesse a Mester életét!

9. beszéd: Regeneratio vitae

Bev.: Az emberi élet állandóan alakuló és fejlődő. De kérdés: vajon milyen magassáig emelkedhet a fejlődés? – Ha **csak** az anyagi fejlődés fokai jelzik az ember emelkedését, akkor szomorú akkorddal kell zárunk az „elméledést”, mert az évek száma alatt elérkezik a „le hanyatlás” is (életta-

vasz, életnyár, ősz és tél...!?!). Ámde a Mester életadó vigasza szerint **olyanná változhat az ember, hogy véges életkeretből a vég nélküli életre emeli az Isten.** – Mít jelent ez és hogy megy végbe?

1. Mi a jelentősége?

Röviden ez: az anyagi emberből lelki ember lehet és így az „isteni magaslatra emelkedő”, az Úr Isten fiává nemesedhet. – De nézzük ezt részletesebben.

a) Átváltozhat az élet. Újjászülethet az ember. „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – Isteni életet élhet az ember. Ismerjük Péter apostol tanítását: „Így váltotta be (Krisztus) nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

b) Végül is vég nélküli életet nyerhet az ember. „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

2. Mi a megvalósulási módszer?

Itt pedig az a kérdés: hogyan mehet és megy végbe ez az átalakulás? Kettős itt a lényeges dinamikai mozzanat.

a) Kegyelmevel hívogat az Isten. – Maga az örök praedestinatio az isteni szeretet hívogatása. – Maga a közvetlen indítás is az Istennek (otthon, jók példája stb. is közvetítő...) visszaváráó terve.

b) Lélekkészséggel tisztulni akar az ember. – Felkeresi kereső lélekkel a tisztulás hirdetőit. Olvasd csak, hogy milyen tömegek keresték a kemény szavú prófétákat is (Lásd: Mt 3,5-8)!

c) És – a két dinamikai mozzanat révén – az „isteni természet” közlésével isteni életet élhet az ember. – Földön lehet ilyen: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – Isteni örök országban léssen ilyen: „Akkor majd megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbenem és én tibennetek” (Jn 14,20).

Bef.: Lényege és indító ereje – az **isteni kegyelem**. De megvalósításának munkása, életté alakuló valóságának kitermelője a **személyes ember**.

10. beszéd: Sanctificatio animae

Bev.: Az emberi élet csúcspontja – az isteni élet vég nélkülsége. Ebben benne rejtőzik az „isteniesülés” ténye és az idők feletti **vég nélküli élet** kiteljesülése. – Hol éli és hogyan éli ezt az ember?

1. Isten „örök otthona” ennek az életterülete.

Titokzatos „élettenger”, amelynek „hazaváráó öle” – Isten kinyilatkoztatott igazsága szerint – az örök élet. Valóságban ez az igazság: az „örök atyai ház” várja a „vég nélküli életet” élő embert.

a) Az igazságot így hirdeti a Mester: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni”(Jn 14,23). – De ebben a boldogító ígértben kettős mozzanat emeltetik ki. – Küzdelem az ember sorsa. Nem érhet célt – a nem dolgozó. Ezért mondja a Mester a munkálkodottaknak: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). És ezért írja az apostol: „Meg akarsz győződni, te oktan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?”(Jak. 2,20). – Diadal az Isten jutalma. Az előfutalmazott idézet után olvasuk az apostol szavát: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam. Most készen vár rám az igaz élet koronája, melyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindannak, akik örömmel várják eljövételét” (2Tim. 4,7-8).

b) A boldogító rév így tárul az ember elé, amelyet az apostol tollából olvasunk: „Ma még csak tükörben, homályban látunk, akkor majd színról-színre, most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok. Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de közöttük a legnagyobb a szeretet...” (1Kor. 13,12-13). – Ennek lényege tehát az Istenhez érkezés áldása: „Jöjjetek Atyám áldottai...” (Mt 25,34). – Tartalma pedig így határozható meg: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbenem és én tibennetek” (Jn 14,20).

2. Ennek a kialakítandó módszere micsoda? **Az Istennel való tudatos szeretet-kapcsolat felvétele.**

Itt azt kell hangsúlyozni, hogy az ember olyan **élő személy**, aki az **örök Személy felé** gravitál. Ez a gravitáció **személyes életkapcsolat** felvétel.

a) A **földön** megízlelendő mint „előjáték”... Fontos ez a mozzanat is. – Az ember ugyanis a földön is **keresi** az élet boldogságát. Kapja is, mert a Mester szerint: „Boldogok a szomorkodók, majd megvigasztalják őket” (Mt 5,4). De ezt **érzi is** az igazán Krisztus szerint élő ember. – Ennek felfokozását

kéri és várja a **Szeretet** személyes Istenétől.

b) Az **égben** érvényesítendő mint kiteljesülés. A Mester ígérete ismétlendő: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Ez pedig így magyarázandó: minden készség és vágy kiteljesülést igényel. „Nem azért építenek légkondicionálókat, hogy kádakba tegyék... stb. „...írja egyik írónk. – Nem azért birtokoljuk az égieknek vágyát (csak az ember birtokolja!), hogy álmvilág legyen! – Minden fejlődő élet a **tökéletesebb felé** tör. Az ember pedig – épp szellemisége folytán! – a **Legtökéletesebb felé**.

Bef.: És utolsó kérdésnek marad: mi ennek a megszentelődésnek **valóságos tartalma**? – Isten felé dicséret, emberlélek felé boldogság. Így igaz léssen: „Dicsérjétek az Urat mind, ti nemzetek, dicsérjétek őt valamennyien, népek!” (Zsolt. 116,1) és: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív fel nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9). – Végső eredmény ez a tétel: Istent dicsőíti – a boldog ember.

* * *